

2008000105010001
EXAMINATION FEBRUARY-MARCH 2024
BACHELOR OF COMMERCE (FIFTH SEMESTER)
CORE COMPULSORY COURSE IN ENGLISH
LANGUAGE THROUGH LITERATURE - V

[Time: As Per Schedule]

[Max. Marks: 50]

Instructions:

1. Fill up strictly the following details on your answer book

- a. Name of the Examination : **BACHELOR OF COMMERCE (FIFTH SEMESTER)**
  - b. Name of the Subject : **CORE COMPULSORY COURSE IN ENGLISH LANGUAGE THROUGH LITERATURE - V**
  - c. Subject Code No : **2008000105010001**
2. Sketch neat and labelled diagram wherever necessary.
  3. Figures to the right indicate full marks of the question.
  4. All questions are compulsory.
  5. Indicate clearly the options you choose.

Seat No:

--	--	--	--	--	--

Student's Signature

Q.1 Choose the correct answer from the options given below:

10

1. When you feel like you might say something you will regret, you should

- _____
- a) Say it
  - b) Be positive
  - c) Be silent
  - d) Curb resentment

2. When your mind is tranquil, your ill thoughts simply ____

- a) Cease
- b) Disturbed
- c) Nervous
- d) Denied

3. You can master the most vital thing in life by ____

- a) Courage
- b) Mental ability
- c) Staying Calm
- d) Power

4. The poem "Money Madness" is taken from

- a) Lady Chatterley's Lover
- b) Women in Love
- c) Pansies
- d) Sons and Lovers

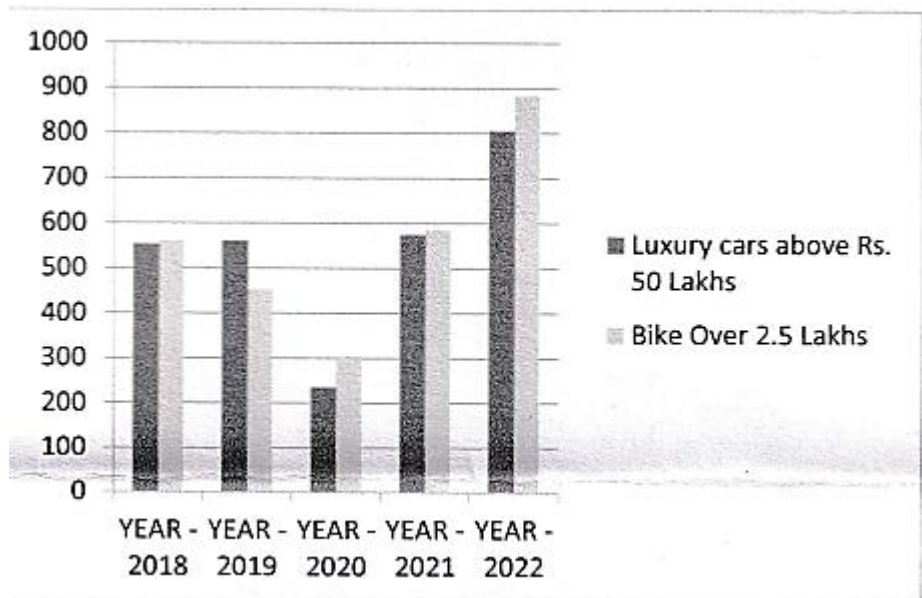
Q.3 (A) Interpret any ONE of the following diagrams and write a brief description:

8

1. The following is a project table of a company. Study it and write a short description of it.

ID Code	Project Name	Estimated Time	Budget (Rs.)
1	Corporate website	16 Months	1,80,000/-
2	MIS System	12 Months	3,00,000/-
3	Accounting System & Implementation	12 Months	2,60,000/-
4	Procurement and Purchase of Software	10 Months	4,15,000/-
5	Employees Training & Implementation	12 Months	3,80,000/-

2. The following bar chart gives information about the purchase of luxury cars and luxury bikes in Gujarat for the last five years. Study the chart carefully and write a brief description of it.

(B) Write a speech on any ONE of the following:

10

1. An argumentative speech in favour of banning smoking in public places
2. A vote of thanks to be delivered at the end of a three-day film and theatre festival hosted by your college.

OR

(B) Develop a debate on any ONE of the following:

10

1. Education kills creativity
2. Social media boon or a ban?

Q.4 Do as directed: (Any TEN)

10

Fill in the blanks using the appropriate form (singular or plural) of the verb given in brackets. Use the verbs in the tense suggested.

1. Mr. Sharma _____(teach - simple present) English in our school.
2. We _____ (cook - past progressive) dinner.
3. The boys _____(play - present progressive) table-tennis.
4. Either you or your sisters ____ (use - present perfect) these brushes.
5. She____ (walk - simple present) to school every day.
6. Economics _____(be - simple present) my favourite subject.

Fill in the blanks with the appropriate form of the adjectives given in the brackets:

7. This is the ____ (good) day of my life.
8. The flower is____ (beautiful) than its picture in the book.
9. M. S. Dhoni is one of the ____ (clever) captains of India.
10. Ashok was____ (great) than most other kings of India.
11. She did it ____ (artfully) than others.
12. Our bungalow is at the ____ (far) end of the society.

*****

2008000105010002
EXAMINATION FEBRUARY-MARCH 2024
BACHELOR OF COMMERCE (FIFTH SEMESTER)
WRITTEN AND SPOKEN COMMUNICATION SKILLS - V

[Time: As Per Schedule]

[Max. Marks: 50]

Instructions:

1. Fill up strictly the following details on your answer book

- a. Name of the Examination : **BACHELOR OF COMMERCE (FIFTH SEMESTER)**
  - b. Name of the Subject : **WRITTEN AND SPOKEN COMMUNICATION SKILLS – V**
  - c. Subject Code No : **2008000105010002**
2. Sketch neat and labelled diagram wherever necessary.
3. Figures to the right indicate full marks of the question.
4. All questions are compulsory.

Seat No:

--	--	--	--	--	--

Student's Signature

Q.1 Answer following questions briefly: (any five)

10

- I. Why is good self-esteem important for personal growth and finding employment?
- II. Why do we need to be comfortable with multicultural milieus today?
- III. Is it important to be honest? Why?
- IV. How do companies attempt to understand the culture in which they conduct their business operation?
- V. How is learning, understanding and using one's mother tongue important?
- VI. What does the customer expect from any service?
- VII. How is empathy different from sympathy?

Q.2 A. Draft dialogue on any one of the following situations.

7

- I. Two friends discuss about the requirement of more vocational courses in the college.
- II. Ranjit and Prem talk about a problem between two of their classmates.

Q.2 B. Attempt any one from the following **7**

I. Write a paragraph on a business person who travelled to other countries and had positive experience at the airport.

II. Write a paragraph about 150 words about a person who has superiority complex and explain how this false understanding of one's worth is unhealthy for the individual and the organisation.

Q.3 A. I. Draft a questionnaire on the Cinema going Habits of the College Students. **9**

OR

II. Draft a questionnaire on Students Participation in Extra-curricular activities.

Q.3 B. Draft a group discussion on any one topic **9**

I. Social Media: A platform to show talents

II. Online classes VS Offline classes

Q.4 Do as directed **8**

I. Give the meaning of the following phrasal verbs and use them in sentences. (Any two)

1. pull off

2. take on

3. ring out

4. catch on

II. Give the meaning of the following idioms and use them in sentences. (Any two)

1. the best of both worlds

2. at the drop of a hat

3. sit on the fence

4. cry wolf

*****

2008000105020001
EXAMINATION FEBRUARY-MARCH 2024
BACHELOR OF COMMERCE (FIVE SEMESTER)
BUSINESS REGULATORY FRAMEWORK-I

[Time: As Per Schedule]

[Max. Marks: 50]

Instructions:

1. Fill up strictly the following details on your answer book

- a. Name of the Examination : **BACHELOR OF COMMERCE (FIVE SEMESTER)**
- b. Name of the Subject : **BUSINESS REGULATORY FRAMEWORK-I**
- c. Subject Code No : **2008000105020001**

2. Sketch neat and labelled diagram wherever necessary.
3. Figures to the right indicate full marks of the question.
4. All questions are compulsory.

Seat No:

--	--	--	--	--	--

Student's Signature

Q.1 નીચેના વિકલ્પોના જવાબ આપો.

15

Answer the options below.

1) કોણે પારસ્પરિક વચનોને ત્રણ વિભાગમાં વહેચી છે?

A. લોર્ડ મેન્સફીલ્ડ

B. જોન્સ

C. હોસ્ટર

D. ફ્રોસ્ટ વી નાઈટ

Who divided reciprocal promises into three sections?

A. Lord Mansfield

B. Jones

C. Hoster

D. Frost V Knight

2) ..... માલ અને ઉત્પત્તિની ઓળખ આપે છે.

A. પાઘડી

B. પેટન્ટ

C. ટ્રેડમાર્ક

D. કોપી રાઈટ

..... identifies goods and origin.

A. Goodwill

B. Patent

C. Trademark

D. Copy right

- 3) બેલમેન્ટની વ્યાખ્યા મુજબ..... એ મહત્વપૂર્ણ છે.
 A. સહ-જામીન B. માલની ડિલિવરી
 C. જામીન D. નાણાં કમાવવા
 According to the definition of Bailment..... is an important.
 A. Co-sureties B. Delivery of goods
 C. Surety D. Earn money
- 4) જામીનખત છે,આમ સમજીને વિનિમયપત્ર પર સહી કરવામાં આવે,તો તે .....ની ભૂલ છે.
 A.પક્ષકારની એકરૂપતા પરત્વેની ભૂલ B.વિષય વસ્તુ એકરૂપતા પરત્વેની ભૂલ
 C.વિષય વસ્તુના અસ્તિત્વ પરત્વેની ભૂલ D.વ્યહવારની એકરૂપતા વિશેની ભૂલ
 If a promissory note is signed under the understanding that it is a bailment deed, it is a mistake of.....
 A. Error of party uniformity B. Subject-object congruence error
 C. Subject-object existence error D. Transaction consistency error
- 5) કરારની રચનાનો સાચો ક્રમ છે:
 A. ઓફર, સ્વીકાર, અવેજ, સમજૂતી
 B. ઓફર, અવેજ, સ્વીકાર, સમજૂતી
 C. સમજૂતી, અવેજ, ઓફર, સ્વીકાર
 D. ઓફર, અવેજ, સમજૂતી, સ્વીકાર
 The correct Sequence in formation of a contract is:
 A. Offer, acceptance, consideration, agreement
 B. Offer, consideration, acceptance, agreement
 C. Agreement, consideration, offer, acceptance
 D. Offer, consideration, agreement, acceptance
- 6) વેપારી અશક્યતાથી કરાર.....
 A. રદ થઈ જાય B. રદ નહીં થાય
 C. અંશતઃ રદ થાય D. ઉપર માંથી કઈ નહીં
 Contract from commercial impossibility.....
 A. Cancelled B. Not cancelled
 C. Partially cancelled D. None of the above

- 7) જે વ્યક્તિને પોતાના પ્રિન્સિપાલ વતી કોઈ પણ પ્રકારનું કાર્ય કરવાની સત્તા હોય તે કયો એજન્ટ છે?
- A. ખાસ એજન્ટ
B. સામાન્ય એજન્ટ
C. યૂનિવર્સલ એજન્ટ
D. દલાલ

Which agent is a person who has power to do any act on behalf of his principal?

- A. Special Agent
B. General Agent
C. Universal Agent
D. Broker

- 8) હેડલી વિ બક્સેન્ડેલના નિયમોમાં સમાવેશ થાય છે.
- A. રોજિદા ક્રમમાં કુદરતી રીતે થયેલું નુકશાન
B. પક્ષકરોના ખ્યાલમાં હોય તેવું નુકશાન
C. દૂરના કે પરોક્ષ પરિણામરૂપ ન હોવું જોઈએ
D. આપેલ તમામ

The rules of Hadley v Buxendale included.

- A. Loss naturally occurring in the course of day to day
B. Loss which is in the perception of the parties
C. Must not be of remote or indirect consequence
D. All of the given

- 9) મફત સંમતિ અને કાયદેસર રીતે પરંતુ અપૂરતી અવેજડ સાથે કરવામાં આવેલ કરાર છે:

- A. રદબાતલ
B. માન્ય
C. રદ થવા પાત્ર
D. ગેરકાયદેસર

An agreement entered into with free consent & lawful but inadequate consideration is:

- A. void
B. Valid
C. Voidable
D. illegal

- 10) દેવાની ચુકવણી માટે અથવા વચનના પાલન માટે તારણ તરીકે માલ મૂકવામાં આવે તેને શું કહેવાય?

- A. લિયન
B. બેઇલમેન્ટ
C. (A) અને (B) બંને
D. પ્લેજ

What goods are put up as security for payment of debt or performance of promise?

- A. Lien
B. Bailment
C. Both (A) and (B)
D. Pledge

11) રોમન લો અન્વયે, અવેજ વિનાની સમજૂતીને ..... કહેવામાં આવે છે.

- A. નગ્ન સમજૂતી
B. બિનઅસરકારક
C. A અને B બંને
D. રદબાતલ સમજૂતી

Under Roman law, a contract without substitution is called.....

- A. Nudum pactum
B. Unenforceable
C. Both A and B
D. Void contract

12) કોકા-કોલાનું મિશ્રણ એ દુનિયાનું શ્રેષ્ઠ..... છે.

- A. ટ્રેડ-સિક્રેટ્સ
B. ઇન્ડસ્ટ્રિયલ ડિઝાઇન્સ
C. ટ્રેડમાર્ક
D. ઇન્ટિગ્રેટેડ સિક્રેટ્સ

The Coca-Cola mix is the world's best .....

- A. Trade-secrets
B. Industrial designs
C. Trademarks
D. Integrated secrets

13) .....એ કરારના પક્ષકારોએ નુકશાન થતાં પહેલા શુદ્ધ બુદ્ધિથી કરેલો નુકશાનીનો અંદાજ છે.

- A. દૂરગામી નુકશાન
B. ખાસ નુકશાન
C. નિર્ધારિત નુકશાન
D. ઉપર માંથી કઈ નહીં

..... is the estimate of loss made by the parties to the contract in good faith before the loss occurs.

- A. Remote loss
B. Special loss
C. Prescribed loss
D. None of the above

14) પેઇન્ટિંગ અને શિલ્પકાર્યને ..... અન્વયે રક્ષણ મળે છે.

- A. પાઘડી
B. કોપી રાઇટ
C. ટ્રેડમાર્ક
D. પેટન્ટ

Paintings and sculptures are protected under ....

- A. Goodwill
B. Copyright
C. Trademark
D. Patent

15) .....એટલે એજન્ટે નિમેલી અને એજન્ટના અંકુશ હેઠળ કાર્ય કરતી વ્યક્તિ.

- A. સબ-એજન્ટ
B. બદલી એજન્ટ
C. એજન્ટ
D. કમિશન એજન્ટ

.....means a person employed by the agent and acting under the control of the agent.

- A. Sub-agent
B. Substitute agent
C. Agent
D. Commission agent

Q.2 નીચેના પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ આપો.(ગમે તે ચાર)

8

Short Questions. (Any Four)

- 1) ટ્રેડમાર્ક એટલે શું?
What is Trademark?
- 2) કબજાગીરો એટલે શું?
What is Pledge?
- 3) કાયદા પ્રત્યેની ભૂલની અસર શું છે?
What is the effect of mistake of law?
- 4) નુકશાની વળતરના નિયમો જણાવો.
Rules of compensation of damages.
- 5) દરખાસ્ત માટેનું આમંત્રણ એટલે શું?
What is invitation to proposal?
- 6) અવેજની વ્યાખ્યા આપો.
Definition of consideration.
- 7) નિષ્પાદિત અને નિષ્પાદનીય કરાર એટલે શું?
Explain-Executed and Executory contract.
- 8) કોપીરાઇટ એટલે શું?
What is copyright?

Q.3

બેઇલમેન્ટ એટલે શું? તેના લક્ષણો જણાવી બેઇલોર અને બેઇલીની ફરજો સમજાવો.

13

Define Bailment. Explain its features and duties of Bailor and Bailee.

અથવા

OR

સગીરની વ્યાખ્યા આપી સગીરના કરાર અંગે કાયદાની પરિસ્થિતિ સમજાવો.
Define Minor. Explain the position of law regarding the agreements of Minor.

Q.4

A) ટૂંકનોંધ લખો(ગમે તે બે)

8

Short notes. (Any two)

- 1) પેટન્ટના લક્ષણો.
Characteristics of patent.
- 2) નિષ્ફળતાનો સિદ્ધાંત,
Doctrine of frustration.
- 3) જાહેરનીતિ
Public policy.
- 4) ભૌગોલિક સંકેત.
Geographical Indications.

B) ટૂંકનોંધ લખો(ગમે તે બે)

6

Short notes. (Any two)

- 1) કરારનું પાલન કોણે કરવું જોઈએ?
By whom must contracts be performed?
- 2) ટ્રિપ્સ કરાર
TRIPS agreement.
- 3) ભૂલ
Mistake
- 4) એજન્ટના પ્રકાર
Types of Agents.

*****

2008000105030001
EXAMINATION FEBRUARY-MARCH 2024
BACHELOR OF COMMERCE (FIFTH SEMESTER)
BUSINESS ADMINISTRATION - V

[Time: As Per Schedule]

[Max. Marks:50]

Instructions:

1. Fill up strictly the following details on your answer book

- a. Name of the Examination: **BACHELOR OF COMMERCE (FIFTH SEMESTER)**
- b. Name of the Subject: **BUSINESS ADMINISTRATION - V**
- c. Subject Code No: **2008000105030001**

2. Sketch neat and labelled diagram wherever necessary.
3. Figures to the right indicate full marks of the question.
4. All questions are compulsory.

Seat No:

--	--	--	--	--	--

Student's Signature

Q.1 અ) સાચો વિકલ્પ જણાવો.

10

Choose the right option.

1. ભંડોળની પ્રાપ્તિ અને ઉપયોગને લગતી નીતિઓ અને વિધિઓ અંગેના બુદ્ધિપૂર્વકના નિર્ણયો એટલે _____

- a) બજેટિંગ
- b) નાણાકીય આયોજન
- c) કમાણીનું સંચાલન
- d) નાણાકીય સંકલન

Rational decision regarding policies and procedures related to procurement and use of funds is

- a) Budgeting
- b) Financial planning
- c) Management of earnings
- d) Financial co-ordination

2. કયા અભિગમ મુજબ નાણાકાર્ય એટલે નાણાની પ્રાપ્તિ, ઉપયોગ અને કમાણીનું સંચાલન .

- a) વિશાળ અભિગમ
- b) રૂઢિગત અભિગમ
- c) આધુનિક અભિગમ
- d) મિશ્ર અભિગમ

According to which approach, finance function means acquisition of funds use and management of earnings?

- a) Wide approach
- b) Traditional approach
- c) Modern approach
- d) Mixed approach

7. કયા પ્રકારના મૂડીમાંજખામાં વહીવટમાં સરળતા રહે છે ?
- ઓર્ડિનરી શેર અને પ્રેફરન્સ શેર વાળું મૂડીમાળખું
  - કક્ત ઓર્ડિનરી શેર વાળું મૂડીમાળખું
  - ઓર્ડિનરી શેર, પ્રેફરન્સ શેર અને ડિબેન્યર વાળું મૂડીમાળખું
  - ઓર્ડિનરી શેર અને ડિબેન્યર વાળું મૂડીમાળખું

What type of capital structure is easier to manage?

- Capital structure with equity share and preference share
- Capital structure with equity share only
- Capital structure with equity share, preference share and debentures
- Capital structure with equity share and debentures

8. હડતાલ કે કુદરતી આપત્તિને કારણે વધારાની કાર્યશીલ મૂડીની જરૂર પડે તેને શું કહેવાય ?

- આરંભની કાર્યશીલ મૂડી
- મોસમી કાર્યશીલ મૂડી
- ખાસ કાર્યશીલ મૂડી
- નિયમિત કાર્યશીલ મૂડી

What is called when additional working capital is required due to strike or natural calamity?

- Initial working capital
- Seasonal working capital
- Special working capital
- Regular working capital

9. કાર્યાલય સંચાલન એટલે _____

- કાર્યાલયના કાર્યોનું આયોજન કરવું
- કાર્યાલયના વ્યવસ્થાતંત્ર ની રચના કરવી
- કાર્યાલયના કાર્યોના પર અંકુશ રાખવો
- ત્રણેય

Office management means _____

- Planning for office function
- Designing office management system
- Controlling the functions of office
- All of these.

10. વર્તમાન સમયમાં મહત્વના દસ્તાવેજોને ઈલેક્ટ્રોનિક સ્વરૂપમાં સંગ્રહ કરવાનું સુરક્ષિત માધ્યમ કયું છે ?

- હાર્ડ ડિસ્ક
- પેન્ ડ્રાઇવ
- ડિજિટલ લોકર
- મેમરી કાર્ડ

What is the secured medium for storing important documents in electronic form?

- Hard Disk
- Pen Drive
- Digital locker
- Memory card

Fill in the blanks.

1. નાણાકાર્ય એટલે જ્યારે જરૂર પડે ત્યારે નાણાની જોગવાઈ કરવી એ _____ અભિગમ છે.
Finance function means providing finance when needed. It is _____ approach.
2. નાણાકીય આયોજન પ્રક્રિયાનો પ્રથમ તબક્કો _____ છે.
The first stage of financial planning process is _____
3. જ્યારે ઇક્વિટી શેર મૂડીનાં પ્રમાણમાં ઉછીની લીધેલી મૂડીનું પ્રમાણ વધુ હોય તેને _____ કહે છે.
When the amount of borrowed capital is more in proportion to equity share capital, is called _____
4. વાતાવરણને પ્રદુષણ મુક્ત રાખવું ધંધાની _____ પ્રત્યેની સામાજિક જવાબદારી છે.
To keep environment pollution free. It is social responsibility of business towards _____
5. કાર્યાલયમાં બાહ્ય માહિતીસંચાર માટે _____ ફાઈલોનો જ ઉપયોગ કરવામાં આવે છે.
For external information communication in the office _____ files only are used.

Q.2 ટૂંકમાં જવાબ આપો. (કોઈ પણ ચાર)

Answer in brief (any Four)

1. નાણાકીય આયોજનની વ્યાખ્યા આપો.
Give the definition of financial planning.
2. અલ્પ મૂડીકરણ એટલે શું ?
What is Under capitalisation?
3. મૂડીકરણના સિદ્ધાંતો જણાવો.
State the principles of capitalisation.

4. અતિ મૂડીકરણની કંપની પરની અસરો જણાવો.
State the effects of Over capitalisation on company.
5. આદર્શ મૂડીમાળખાના ચાર લક્ષણો જણાવો.
State the four characteristics of Ideal capital structure.
6. કાર્યશીલ મૂડીના ઘટકો જણાવો.
State the components of working capital.
7. ઈ. ડેટા રેકોર્ડઝ ના ચાર સાધનો કે ઉપકરણો જણાવો.
State the four tools or devices of E-data records.
8. ધંધાની સામાજિક જવાબદારી અંગે કંપની ધારા : ૨૦૧૩ કલમ : ૧૩૫ (૧) ની જોગવાઈ જણાવો.
State the provision of social responsibility of business under Company law 2013 Section : 135(1).

Q.3 સવિસ્તર સમજાવો. (કોઈ પણ એક)

13

Explain in detail (any one)

1. નાણાકીય આયોજનને અસર કરતા પરિબલો સમજાવો.
Explain the factors affecting Financial planning.
2. ઓર્ડીનરી અને ડિબેન્યર વાળા મૂડીમાળખાનાં લાભાભાલ જણાવો.
Explain the advantages and limitations of Capital structure with ordinary share and debenture.

Q.4 (અ) ટૂંકનોંધ લખો (કોઈ પણ બે)

8

Write short notes (any TWO)

1. અતિ મૂડીકરણના કારણો
The causes of Over capitalisation
2. સરકાર પ્રત્યેની ધંધાની સામાજિક જવાબદારી
Social responsibility of business towards Government
3. કાયમી કાર્યશીલ મૂડી
Permanent working capital

4. કાર્યાલય સંચાલનના હેતુઓ
Objectives of Office management

(બ) કેસ સ્ટડી
Case Study

6

કાયનેટિક રેયોન એક ટેક્સટાઇલ કંપની છે. કંપની તેનું પ્રદૂષિત પાણી રહેઠાણ વિસ્તારની નજીક આવેલા ખુલ્લા વિસ્તારમાં છોડે છે, જેથી ઘણા રોગો ફેલાય છે. કંપનીના કામદારો પણ ઘણા રોગોથી પીડાય છે. કંપની તેની કઈ જવાબદારીઓ પરિપૂર્ણ કરતી નથી ? તેના ઉપાયો જણાવો.

Kinetic Rayon is a textile company. Company discharges its polluted water into open area near residential area, so many disease spreads. Company's workers are also suffering from many disease. What responsibility does not fulfil by company? States its remedies.

*****

2008000105040001
EXAMINATION FEBRUARY-MARCH 2024
BACHELOR OF COMMERCE (FIFTH SEMESTER)
INDIAN ECONOMY : RECENT TRENDS - V

[Time: As Per Schedule]

[Max. Marks: 50]

Instructions:

1. Fill up strictly the following details on your answer book

- a. Name of the Examination : **BACHELOR OF COMMERCE (FIFTH SEMESTER)**
  - b. Name of the Subject : **INDIAN ECONOMY : RECENT TRENDS - V**
  - c. Subject Code No : **2008000105040001**
2. Sketch neat and labelled diagram wherever necessary.
  3. Figures to the right indicate full marks of the question.
  4. All questions are compulsory.

Seat No:

--	--	--	--	--	--

Student's Signature

Q.1 માગ્યા મુજબ કરો

10

Do as directed

A. વૈકલ્પિક પસંદગીના પ્રશ્નો

Multiple Choice Questions. (MCQs)

(i) મિશ્ર અર્થતંત્ર એટલે એવી અર્થવ્યવસ્થા જેમા _____

- a. મૂડીવાદ નું અસ્તિત્વ
- b. ખાનગી કરણ, ઉદારીકરણ અને વૈશ્વિકરણ
- c. જાહેરક્ષેત્ર અને ખાનગી ક્ષેત્ર ન સહઅસ્તિત્વ
- d. પ્રાણી આધારીત પાકની વૃદ્ધિ

Mixed economy means an economy where there is

- a. Existence of capitalism
- b. Privatization, liberalization and globalization
- c. Existence of both public and private sectors
- d. Growing crops along with rearing animals

(ii) 14 મા નાણાં પંચ માં રાજ્યને કરની વહેંચણી માં કયા પરીબળને ધ્યાનમાં લેવામાં આવ્યું નથી?

- રાજ્યમાં વસ્તી વિષયક ફેરફાર
- રાજ્યનો વન વિસ્તાર
- રાજ્યમાં આવકની અસમાનતા
- રાજ્યમાં શિક્ષણનું પ્રમાણ

Which factor has not been kept in mind by the 14th Finance Commission for giving a share of taxes to states?

- Demographic changes in the state
- forest area in the state
- Income inequality in the state
- Level of education in the state

(iii) ઉંચો વસ્તી વૃદ્ધિ દર એ કયા પ્રકારના અર્થતંત્ર નું મુખ્ય લક્ષણ છે?

- અતિ વિકસિત
- અલ્પવિકસિત
- બંને A અને B
- કોઈ વિકલ્પ નહીં

High Growth Rate of Population is Main Characteristics of Which Type of Economy?

- Highly Developed
- Underdeveloped
- Both A & B
- None of the Options

(iv) અર્થતંત્રમાં જાહેર સાહસો દ્વારા નીચેનામાંથી કઈ ભૂમિકા ભજવવામાં આવે છે?

- પ્રાદેશિક સમતુલા
  - કદ વિકાસ
  - આર્થિક શક્તિ ની એકાગ્રતા તપાસો
  - આયાત અવેજીકરણ
  - માળખાકીયા સુવિધાઓનો વિકાસ
- ફક્ત a, b અને d
  - ફક્ત a, c, d અને e
  - ફક્ત a, b, c અને e
  - તમામ a,b,c,d અને e

Which of the following roles are played by the public sector in the economy?

- Regional balance
- Economies of scale
- Check over concentration of economic power
- Import substitution
- Development of infrastructure

- (ix) બાળ મૃત્યુ દર
- 1,000 જીવંત જન્મ દીઠ 1 વર્ષથી ઓછી વયના શિશુના મૃત્યુની વાર્ષિક સંખ્યા તરીકે વ્યાખ્યાયિત કરવામાં આવે છે
  - પ્રાથમિક શિક્ષણની ઉપલબ્ધતા, રોજગારના અધિકારો અને સામાજિક સુરક્ષાને પ્રતિબિંબિત કરે છે.
  - 3 વર્ષની વય સુધીની અપેક્ષિત આયુષ્ય છે.
  - હોસ્પિટલો અને બાળ સંભાળ સુવિધાઓની ઉપલબ્ધતા અને માતાપિતાની સંપત્તિને પ્રતિબિંબિત કરે છે.

Infant mortality:

- is defined as the annual number of deaths of infant under 1 year old per 1,000 live births
- reflects the availability of primary education, the rights of employment and social security.
- is life expectancy up to age 3.
- reflects the availability of hospitals and childcare facilities, and the parents' wealth.

- (x) એક સિવાય 1991 (જ્યારે આર્થિક સુધારા લાગુ કરવામાં આવ્યા હતા) દરમિયાન નીચેના તમામ વિકાસની નોંધ લેવામાં આવી હતી. તેને ઓળખો.
- રાષ્ટ્રીય દેવું ભારતના GNPના લગભગ 60 ટકા હતું
  - મોંઘવારી બે આંકડાને વટાવી ગઈ છે.
  - વિદેશી અનામત ખૂબ ઊંચા સ્તરે જાળવી રાખવામાં આવી હતી.
  - ઉપર્યુક્તમાંથી કોઈ નહિ.

All of the following developments were noticed during 1991 (when economic reforms were enforced) except one. Identify it.

- National debt was nearly 60 per cent of the GNP of India.
- Inflation crossed double digits.
- Foreign reserves were maintained at a very high level.
- None of the above.

B. ખાલી જગ્યા પૂરો.

Fill in the blanks

5

- _____ 15મા નાણા પંચના અધ્યક્ષ છે.
_____ was the chairman of 15th Finance Commission.

2. સામાજિક અને આર્થિક નીતિ માં _____ સરકારી નિયંત્રણ ની છૂટાછાટ દર્શાવે છે.

_____ refers to relaxation of government restrictions usually in the areas of social and economic policies:

3. ટોપલીઓ બનાવવી, માટીકામ અને હસ્તકલા વગેરે _____ ના ઉદાહરણ છે
Basket weaving, pottery and other handicrafts are examples of _____

4. મુદ્રા બેંકમાં R નો અર્થ _____ થાય છે
In MUDRA Bank, R stands for _____

5. નાના અને મધ્યમ કદના ઔદ્યોગિક વિકાસ અધિનિયમ અનુસાર નાના પાયાના મેન્યુફેક્ચરિસ એકમ માટે મહત્તમ મર્યાદા _____ સુધીની છે.
_____ is the maximum limit for small enterprise of manufacturing unit as per Small and Medium Enterprise Development act.

Q.2 ટૂંકમાં જવાબ આપો. (ગમે તે ચાર)

8

Answer in brief (Any Four)

- i. નીતિ અયોગની સ્થાપના ક્યારે કરવામા આવી? નીતિ આયોગ ના પ્રથમ વાઇસ ચેરમેન કોણ હતા?
When was NITI Aayog set up? Who was the first chairman of NITI Aayog?
- ii. આયોજન કાળ દરમ્યાન ભારતની ઔદ્યોગિક વિકાસની હકારાત્મક લાક્ષણિકતા જણાવો.
State the positive features of industrial growth achieved by India during the planning period.
- iii. ભારતમા નીચા માનવ વિકાસ આંકના ચાર કારણો જણાવો.
Give any four causes of low human development in India.
- iv. ભારતીય અર્થતંત્રમા ઉદારીકરણ એટલે શું?
What is liberalisation of Indian economy?
- v. નેશનલ રુરલ હેલ્થ મીશન ના મુખ્ય લક્ષણો જણાવો.
State the main features of National Rural Health Mission.

- vi. કૃષિ આધારિત ઉદ્યોગની સમસ્યા જણાવો.
State the problems of agro-based industries.
- vii. નાના પાયાના ઉદ્યોગોને મુખ્યત્વે કઈ કઈ સંસ્થા દ્વારા ધિરાણ પૂરું પાડવામાં આવે છે
Which are the main agencies providing finance to the small scale industries.
- viii. ભારતમાં જાહેર ક્ષેત્ર ના વિકાસ માટેના મુખ્ય કારણો જણાવો
State the main reasons for the growth of public sector enterprises in India.

Q.3 આયોજન કાળ દરમિયાન ભારતીય આર્થિક તંત્ર માં થયેલા માળખાગત પરિવર્તન ની ચર્ચા કરો. **13**

Discuss in detail the structural changes that have taken place in the Indian economy during the planning period.

OR

1991ની ઔદ્યોગિક નીતિના મુખ્ય લક્ષણોની ચર્ચા કરી તેની મર્યાદા જણાવો. **13**
Discuss the main features of the industrial policy of 1991 and state its limitations.

Q.4 **A. ટૂંક નોંધ લખો (ગમે તે બે)** **8**
Write short notes (Any Two)

- i. આયોજન પંચ અને નીતિ આયોગ વચ્ચે નો તફાવત
Difference between Planning Commission and NITI Aayog.
- ii. મહિલા વિકાસ આંક
Gender Empowerment Measure
- iii. ઔદ્યોગિક પ્રદૂષણ ના કારણો
Causes of Industrial pollution
- iv. વિનિવેશિકરણ
Disinvestment.

B. ટૂંક નોંધ લખો (ગમે ત બે) ગમે તે

6

Write short notes (Any Two)

1. માનવ વિકાસ આંક નું મહત્વ
Significance of Human Development Index
2. નાના પાયાના અને ગૃહ ઉદ્યોગના વિકાસ માટેના રક્ષણાત્મક પગલાં
Protective measures for the promotion of small scale and cottage industries in India.
3. 15 મુ નાણા પંચ
15th Finance Commission
4. નાના પાયાના ઉદ્યોગો અને ગૃહઉદ્યોગ વચ્ચે નો તફાવત
Difference between small scale and cottage industries.

*****

2008000105050021 / 2008000105060002
EXAMINATION FEBRUARY -MARCH 2024
BACHELOR OF COMMERCE (FIFTH SEMESTER)
BANKING-V
INDIAN BANKING AND CURRENCY SYSTEM

[Time: As Per Schedule]

[Max. Marks: 50]

Instructions:

1. Fill up strictly the following details on your answer book

a. Name of the Examination : **BACHELOR OF COMMERCE (FIFTH SEMESTER)**

b. Name of the Subject : **BANKING - V INDIAN BANKING AND CURANCY SYSTEM**

c. Subject Code No : **2008000105050021 / 2008000105060002**

2. Sketch neat and labelled diagram wherever necessary.

3. Figures to the right indicate full marks of the question.

4. All questions are compulsory.

Seat No:

--	--	--	--	--	--

Student's Signature

Q.1 (અ) ખાલી જગ્યા પુરો.

5

Fill in the Blank.

૧. દરેક બેંકોએ અગ્રીમ ક્ષેત્રોને _____ ટકા ધિરાણ આપવાનું છે.

Every Bank give loans _____ Percentage to the priority sectors.

૨. ભારતમાં બેંકિંગ સલવતો હજુ પણ..... છે.

Banking facilities in India are steel in _____.

૩. લીડ બેંક યોજના.....વર્ષમાં દાખલ કરી હતી.

_____ year was lead bank scheme started.

૪. સૌ પ્રથમ થાપણ વીમા યોજના.....દેશમાં શરૂ કરવામાં આવી હતી.

Country lunched first Deposit Insurance scheme _____.

૫. સ્ટેટ બેંક ઓફ ઇન્ડિયાની વિદેશી સબસીડરી બેંકની સંખ્યા .....છે.

_____ is the Number of foreign subsidiaries of state bank of India.

(બ) નીચેના વૈકલ્પિક પ્રશ્નના જવાબ આપો.

5

Answer the following optional question.

૧. નીચેનામાંથી કયા રોકાણકારો માટે રોકાણનો માર્ગ છે.

- (અ) મ્યુચ્યુઅલ ફંડસ (બ) હેલ્લો ફંડસ
(ક) નેટવર્ક ફંડ (ડ) વોટસઅપ ફંડસ

Which of the following is an investment best for investors?

- (A) Mutual fund (B) Hellow fund
(C) Network fund (D)Whats up Fund

૨. સ્ટેટ બેંકની એસોસિયેટ બેંકોની હાલમાં સંખ્યા કેટલી છે ?

- (અ) ૨ (બ) ૯
(ક) ૫ (ડ) ૮

How many associate bank of state bank of India. At Now.

- (A) 2 (B) 9
(C) 5 (D) 8

૩. ૧૯૨૧માં ત્રણ પ્રેસીડન્સી _____ બેંકનું એકત્રીકરણ કરી કઇ બેંકની સ્થાપના કરવામાં આવી હતી.

- (અ) સીટી બેંક (બ) ઇમ્પીરીયલ બેંક ઓફ ઇન્ડિયા
(ક) બેંક ઓફ બરોડા (ડ) કેનેરા બેંક

Which Bank was established by amalgamation of three presidency Banks.

- (A) City Bank (B) Imperial Bank of India
(C) Bank of Baroda (D) Canara Bank

૪. ભારતની મધ્યસ્થ બેંક કઇ છે. ?

- (અ) સ્ટેટ બેંક (બ) કોટક બેંક
(ક) રીઝર્વ બેંક (ડ) પંજાબ નેશનલ બેંક

Which is the central bank of India.

- (A) State Bank (B) Kotak Bank
(C) Reserve Bank (D)Panjab National Bank

૫. બેંકર્સ ટ્રેનીંગ કોલેજ કયાં આવેલી છે.

- (અ) મુંબઇ (બ) પુના
(ક) બરોડા (ડ) દિલ્હી

Where is bankers training college in India?

- (A) Bambay (B) Puna
(C) Baroda (D) Delhi

(ક) જોડકા જોડો.

5

યુ.ટી.આઇ. મ્યુચ્યુઅલ ફંડ	૧૯૭૫
ઓધોગિક વિકાસ બેંક	૧૯૫૫
સ્મોલ ઇન્ડસ્ટ્રી ડેવલોપમેન્ટ બેંક	૧૯૯૦
પ્રાદેશિક ગ્રામીણ બેંક	૧૯૬૩
એસ. બી. આઇ	૧૯૬૪

Match the following

U.T.I Mutual Fund	1975
Industrial Development Bank	1955
Small scale Industry Development Bank	1990
Regional Rural Bank	1963
S.B.I	1964

Q.2 ટૂંકમાં જવાબ લખો. (ગમે તે ચાર)

8

Write Short Briefly. (Any Four)

૧. સામાજિક બેંકિંગ વિભાવના એટલે શું ?

What is social Banking?

૨. ભારતીય બેંકિંગ માળખાના મુખ્ય વિભાગો કયા કયા છે. ?

How many divisions in the banking structure of India divided in to?

૩. બિનકાર્યશીલ અસ્કયામતો એટલે શું ?

What is N.P.A?

૪. લીડ બેંકના હેતુઓ જણાવો.

What is main Objective of lead Bank?

૫. રીઝર્વ બેંક એ એન.એફ.બી.સી.ના કેટલા પ્રકાર ગણાવ્યો છે. ?

How many types of RBI counting to NFBC

૬. બહુરાષ્ટ્રીય બેંક એટલે શું ?

What is Multinational Bank?

૭. ઇન્કમ ફંડ એટલે શું ?

What is income fund.

૮. મર્ચન્ટ બેંકિંગ એટલે શું ?

What is merchant banking.

Q.3 ભારતમાં બેંકિંગ ક્ષેત્રે આધુનિકરણ વિગતવાર સમજાવો. **13**
Explain in Detail Modernization of banking in India.

અથવા

OR

મ્યુચ્યુઅલ ફંડમાં મધ્યસ્થીઓની ભૂમિકા વિગતવાર સમજાવો. **13**

Explain the roles of intermediaries in mutual funds.

Q.4 (અ) ટૂંકનોંધ લખો. (ગમે તે બે) **8**
Short Note (Any Two)

૧ આર્થિક વિકાસમાં બેંકોની ભૂમિકા

Role of banks in economic development.

૨ સ્ટેટ બેંકના કાર્યો

Functions of SBI.

૩ ઇનોવેટીવ બેંકિંગ

Innovative Banking

૪ બેંક ક્ષેત્રે ખાનગીકરણ

Privatization in Bank.

(બ) કારણો આપો.

Give Reasons.

૧. ભાવ સ્થિરતા- જાળવવામાં બેંકોનો ફાળો મહત્વનો છે ?

Contribution of Banks in maintain price stability is important.

૨. હાલના સંજોગોમાં થાપણવીમા જરૂરી છે. ?

Deposit insurance is required under current circumstances.

૩. હાલમાં મ્યુચ્યુઅલ ફંડ ખૂબ જ લોકપ્રિય થઈ રહ્યા છે ?

Currently mutual funds are becoming very popular.

૪. ભારતમાં નોન-બેંકિંગ ફાઇનન્સ સંસ્થાની કામગીરી સંતોષ જનક રહી છે.

The performance of non-banking institutions in India has been satisfactory.

*****

2008000105050031 / 2008000105060003
EXAMINATION FEBRUARY-MARCH 2024
BACHELOR OF COMMERCE (FIFTH SEMESTER)
STATISTICS - VII

[Time: As Per Schedule]

[Max. Marks: 50]

Instructions:

1. Fill up strictly the following details on your answer book
  - a. Name of the Examination : **BACHELOR OF COMMERCE (FIFTH SEMESTER)**
  - b. Name of the Subject : **STATISTICS - VII**
  - c. Subject Code No : **2008000105050031 / 2008000105060003**
2. Sketch neat and labelled diagram wherever necessary.
3. Figures to the right indicate full marks of the question.
4. All questions are compulsory.
5. Simple calculator can be used.
6. Statistical table would be supplied on request.

Seat No:

--	--	--	--	--	--

Student's Signature

Q.1 (A) બહુ વિકલ્પ પ્રશ્નોના જવાબ આપો.
Multiple choice questions.

5

- (1) સંપૂર્ણ માહિતીનું અપેક્ષિત મૂલ્ય (EVPI) એટલે?
- (a) જોખમ હેઠળના શ્રેષ્ઠ નિર્ણયના ન્યૂનતમ અપેક્ષિત તક નુકસાનની સમાન
  - (b) વધારાની માહિતીની ઉપયોગીતા
  - (c) મહત્તમ અપેક્ષિત તક-ગુમાવવી
  - (d) ઉપરોક્તમાંથી કોઈનહીં

What is expected value of the perfect information (EVPI).

- (a) Equal to the minimum expected opportunity loss of the best decision under risk.
  - (b) Utility of additional information.
  - (c) Maximum expected opportunity loss.
  - (d) None of the above.
- (2) હરવીઝના નિયમમાં _____ સામાન્ય રીતે α દ્વારા સૂચવવામાં આવે છે
- (a) નિરાશાવાદનો ગુણાંક
  - (b) શક્તિનો ગુણાંક
  - (c) સંભાવના ગુણાંક
  - (d) આશાવાદનો ગુણાંક

In Hurwitz's rule _____ is usually denoted by α .

- (a) coefficient of pessimism (b) coefficient of power
(c) coefficient of probability (d) coefficient of optimism

(3) અપેક્ષિત તક નુકસાન હેઠળ નીચેનામાંથી કઈ કિંમતની પસંદગી કરી શકાય.

- (a) 15 (b) 20
(c) 60 (d) 5

Which of the following prices can be chosen under the expected opportunity loss.

- (a) 15 (b) 20
(c) 60 (d) 5

(4) F-આગણક ની કિંમત જણાવો.

- (a) 1 થી વધુ (b) 0 થી વધુ
(c) 1 થી ઓછી (d) ઉપરોક્તમાંથી કોઈ પણ નહીં.

State the value of the F-statistics.

- (a) more than 1 (b) more than 0
(c) less than 1 (d) none of these

(5) વિચરણના પૃથ્થકરણમાં વર્ગોની અંદર થતું ચલન માટે સ્વાતંત્રની માત્રા જણાવો.

- (a) N-n (b) n
(c) N (d) N-h

State the degree of freedom for within class variation in analysis of variance.

- (a) N-n (b) n
(c) N (d) N-h

(B) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ આપો.

10

Answer the following questions.

(1) નીચેના વળતર કોષ્ટકમાં અમાન્ય ક્રિયાઓ જણાવો.

ક્રિયાઓ	ઘટના		
	E ₁	E ₂	E ₃
A ₁	25	45	70
A ₂	-17	45	77
A ₃	-15	49	80
A ₄	-35	35	75

- (a) A₁ (b) A₂ અને A₃
(c) A₂ અને A₄ (d) A₄

Find Inadmissible acts in the following pay-off table.

Act	Event		
	E ₁	E ₂	E ₃
A ₁	25	45	70
A ₂	-17	45	77
A ₃	-15	49	80
A ₄	-35	35	75

- (a) A₁ (b) A₂ and A₃
(c) A₂ and A₄ (d) A₄

(2) Max EMV = 275 અને EPPI = 334 હોય તો EVPI શોધો.

- (a) 0 (b) 275
(c) 334 (d) 59

If max EMV=275 and EPPI = 334 then find EVPI.

- (a) 0 (b) 275
(c) 334 (d) 59

(3) 19 જોડકાના એક નિદર્શ સહસંબંધાકની કિંમત 0.32 આપે છે તો પ્ર.દોષ ની કિંમત શોધો.

- (a) 0.25 (b) 0.59
(c) 0.32 (d) 0.33

The correlation coefficient obtained from a random sample of 19 observations taken from a bivariate normal population is 0.32.

- (a) 0.25 (b) 0.59
(c) 0.32 (d) 0.33

(4) CF નું સૂત્ર જણાવો

- (a) T² (b) T²/N
(c) T/N (d) N

State the formula of CF.

- (a) T² (b) T²/N
(c) T/N (d) N

(5) 100 વિદ્યાર્થીઓના એક ચદચ્છ નિદર્શમાંથી 60 વિદ્યાર્થીઓ યા પીએ છે અને બાકીના કોફી પીએ છે. તો "વિદ્યાર્થીઓમાં યા અને કોફી પીનારાનું પ્રમાણ એક સમાન છે" એવી પરિકલ્પનાનું પરીક્ષણ કરવા માટે χ^2 – આગણકની ગણતરી કરો.

- (a) 4 (b) 3
(c) 5 (d) 10

In a random sample of 100 students, 60 students are taking tea and the rest are taking coffee. Then calculate the appropriate value of statistics to test the hypothesis that "The proportion of taking tea and coffee among the students is equal." (Use χ^2 - test.)

- (a) 4 (b) 3
(c) 5 (d) 10

Q.2 ટૂંકમાં પ્રશ્નોના જવાબ આપો. (ગમે તે ચાર)

8

Short answer the following questions. (Any Four)

(1) નીચેના વળતર કોષ્ટક પરથી લઘુ-ગુરુ તક નુકસાનની રીતે શ્રેષ્ઠ વિકલ્પ જણાવો.

ઘટના	ક્રિયા		
	A ₁	A ₂	A ₃
E ₁	30	120	210
E ₂	60	150	240
E ₃	90	180	270

State the best decision by mini-max regret rule for the following pay-off matrix.

Event	Act		
	A ₁	A ₂	A ₃
E ₁	30	120	210
E ₂	60	150	240
E ₃	90	180	270

(2) દ્વિચલ પ્રમાણ્ય સમષ્ટિમાંથી 18 જોડકાના ચદચ્છ નિદર્શ પરથી સહસંબંધાકની કિંમત 0.52 મળે છે. સમષ્ટિ સહસંબંધાક શૂન્ય છે. એ પરિકલ્પનાનુ t-પરીક્ષણ ઉપયોગ કરીને પરીક્ષણ કરો.

The correlation coefficient of a bivariate normal population for a sample of 18 pairs is 0.52. Test the hypothesis the population correlation coefficient is zero. (use t-test)

(3) એક આશાવાદનો આંક ($\alpha = 0.5$) હોય તો હરવિઝના નિયમનો ઉપયોગ કરી નીચે આપેલ વળતર કોષ્ટકમાંથી શ્રેષ્ઠ ક્રિયા શોધો?

ક્રિયા	પરિસ્થિતિઓ		
	S ₁	S ₂	S ₃
A ₁	1	1	1
A ₂	1	3	2
A ₃	3	2	1

Using Hurwicz criteria with the coefficient of optimisation ($\alpha = 0.5$) Find the best strategy for the given pay-off matrix.

Act	State of nature		
	S ₁	S ₂	S ₃
A ₁	1	1	1
A ₂	1	3	2
A ₃	3	2	1

(4) એક દ્વિચલ પ્રમાણ્ય સમષ્ટિમાંથી લીધેલા 10 જોડકાના એક યદચ્છ નિદર્શનો સહસંબંધાકની કિંમત 0.96 છે. તો ફિશરનો Z પરિવર્તન શોધો.

Calculate Fisher's Z-transformation if correlation coefficient obtained from a random sample of 10 pairs of observations taken a bivariate normal population is 0.96.

(5) એક પ્રમાણ્ય સમષ્ટિમાંથી લીધેલ યદચ્છ નિદર્શ $X_1, X_2, X_3, \dots, X_{10}$, નીચેની માહિતી આપે છે. $\bar{X} = 20.25, s = 3$, હોય તો $H_0: \sigma = 4$ નું પરીક્ષણ કરો. (χ^2 -વિતરણનો ઉપયોગ કરો).

A random sample $X_1, X_2, X_3, \dots, X_{10}$ taken from the normal population gives the following information. $\bar{X} = 20.25, s = 3$, Test the hypothesis that, $H_0: \sigma = 4$, use χ^2 -test.

(6) બે પ્રમાણ્ય સમષ્ટિમાંથી 10 અને 12 કદના બે સ્વતંત્ર નિદર્શોનું વિચરણ અનુક્રમે 12.8 અને 15.2 છે. "બે સમષ્ટિમાંથી સમાન વિચરણો લેવામાં આવ્યા છે" તેનું પરીક્ષણ કરવા માટે F- આગણકની કિંમત શોધો.

Two independent samples of sizes 10 and 12 from two normal populations. Have their variances equal to 12.8 and 15.2 respectively. In order to test equality of variances of the two populations. Calculate value of the F-statistic.

(7) એક નિદર્શનું કદ 4 છે. જો $\sum di = 8$ અને $\sum(di - \bar{d})^2 = 12$ છે. તો આ માહિતી માટે t-આગણક ની કિંમત શોધો.

For a sample 4, $\sum di = 8$ and $\sum(di - \bar{d})^2 = 12$, Find the value of t-statistics.

(8) સમજાવો: સંપૂર્ણ માહિતીનો અપેક્ષિત મૂલ્ય (EVPI)

Explain: Expected Value of perfect information (EVPI)

Q.3 (A) વર્તમાનપત્ર વિક્રેતા એક વર્તમાનપત્ર રૂ.30 ના ભાવે વેચે છે. તે એજન્ટ પાસેથી એક વર્તમાનપત્ર રૂ.25 ના ભાવે ખરીદે છે. ન વેચાયેલ વર્તમાનપત્ર રૂ.20 ના ભાવે તે પાછા પરત કરે છે. ભૂતકાળની દૈનિક જરૂરિયાત તથા તેની સંભાવના નીચે પ્રમાણે છે. 5

દૈનિક વેચાણ (x)	100	110	120	130	140
સંભાવના p(x)	0.05	0.25	0.4	0.26	0.04

તો રોજની તેને કેટલી નકલનો ઓર્ડર આપવો જોઈએ તથા EVPIની કિંમતપણ શોધો.

A newspaper vendor sells newspapers at a price of Rs.30 each. He purchases the newspapers from an agent at a unit price of Rs.25. the unsold papers are taken back for a refund of Rs.20 per paper. The daily demand in the past with the corresponding probability is given below.

Daily sales (x)	100	110	120	130	140
Probability p(x)	0.05	0.25	0.4	0.26	0.04

How many copies he should order per day? And also find the EVPI.

(B) નીચે આપેલી માહિતી માટે “બંને નિદર્શો એક જ પ્રમાણ્ય સમષ્ટિમાંથી લેવામાં આવ્યા છે” આ પરિકલ્પનાનું પરીક્ષણ કરો. (F-પરીક્ષણ અને t-પરીક્ષણનો ઉપયોગ કરો). 8

નિદર્શ	કદ	એકમોનો સરવાળો	વર્ગોનો સરવાળો
I	8	9.6	61.52
II	11	16.5	73.26

From the following data, can it be said that "Both the sample have been taken from the same normal population". (use F-test and t-test)

Sample	Size	Total of observation	S.S
I	8	9.6	61.52
II	11	16.5	73.26

અથવા

OR

(A) એક વસ્તુના ઉત્પાદનની એકમદીઠ પડતર કિંમત રૂ 135 છે. તેનું વેચાણ રૂ 150 માં કરવામાં આવે છે. ન વેચાયેલ એકમો નકામા થઈ જાય છે. પરંતુ જો અછત હોય તો એકમદીઠ રૂ 10 નુકશાન થાય છે. એવું ઉત્પાદક માને છે. ભૂતકાળની વેચાણ અંગેની માહિતી નીચે મુજબ છે.

સાપ્તાહિક માંગ	10	11	12	13	14
સપ્તાહની સંખ્યા	200	200	300	150	150

ઉપરની માહિતી પરથી EMV અને EVPI શોધો.

A production cost of a commodity is Rs.135 per unit and selling price is Rs.150. If the unit is not sold than it becomes useless but if there is scarcity then producer believe that it is loss of Rs. 10 per unit. Following information is given from past sale.

Weekly demand	10	11	12	13	14
No. of week	200	200	300	150	150

Find a EMV and EVPI value from the above information.

(B) નીચેની માહિતી ત્રણ શહેરોમાં ફાળવેલા ટીવીના ત્રણ બ્રાન્ડના એક મહિનાનું વેચાણ (હજાર રૂ.માં) દર્શાવે છે. વિચરણના પૃથક્કરણનો ઉપયોગ કરીને (1) ત્રણ બ્રાન્ડના સરેરાશ વેચાણ સમાન છે કે કેમ તે પરીક્ષણ કરો. (2) દરેક શહેરમાં ટેલીવીઝનનું વેચાણ સમાન છે.

બ્રાન્ડ	શહેર		
	A	B	C
I	12	48	30
II	42	54	57
III	9	42	21

The following data represent the sale ('000) per month of three brands of a T.V allotted among three Cities. Use ANOVA. Test whether (1) The mean sells of the three brands are equal. (2) The mean sales of the T.V in each city are equal.

Brand	City		
	A	B	C
I	12	48	30
II	42	54	57
III	9	42	21

(C) નીચે આપેલા વિસંભાવના કોષ્ટક પરથી બે ગુણધર્મો A અને B નિરપેક્ષ છે. એ પરિકલ્પનાનુ પરીક્ષણ કરો..(χ^2 -વિતરણનો ઉપયોગ કરો)

3

	B	$\bar{B}$
A	2	10
$\bar{A}$	6	6

Test the hypothesis that two attributes A and B are independent. (use χ^2 – distribution)

	B	$\bar{B}$
A	2	10
$\bar{A}$	6	6

Q.4 (A) પ્રશ્નોના જવાબ આપો. (ગમે તે બે)

8

Answer the following questions. (Any two)

(1) બે પાસાને 180 વખત ફેંકવામાં આવે છે. બંને પાસા પર મળતા અંકોના સરવાળા x નુ આવૃત્તિ વિતરણ નીચે પ્રમાણે છે. તો“પાસા અનભિન્ન છે.”એ પરિકલ્પના નુ પરીક્ષણ કરો.(χ^2 - વિતરણનો ઉપયોગ કરો)

x	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
f	4	11	15	23	22	38	25	14	10	12	6

Two dies are thrown 180 Times. The frequency distribution of the total of digits, x is given below Test the hypothesis that, "The dice are unbiased." Use χ^2 -test.

x	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
y	4	11	15	23	22	38	25	14	10	12	6

(2) 11 વિધાર્થીઓ સ્પોકન ઇંગલિશની પરીક્ષા કોચિંગ પહેલા અને કોચિંગ પછી આપી તેનું પરિણામ નીચે મુજબ છે.(t-પરીક્ષણનો ઉપયોગ કરો).

શું ગુણ એ પુરાવો આપે છે કે વિધાર્થીઓને કોચિંગથી ફાયદો થયો છે?

વિધાર્થીઓ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
કોચિંગ પહેલાના ગુણ	36	40	36	34	46	32	38	46	40	38	42
કોચિંગ પછીના ગુણ	40	44	40	40	46	40	34	48	38	44	36

11 students appeared for a test in spoken English before and after a month special coaching and their results were recorded as follows. (Use t-test)

Do the marks give evidence that the students have been benefitted by extra coaching?

Students	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Marks before coaching	36	40	36	34	46	32	38	46	40	38	42
Marks after coaching	40	44	40	40	46	40	34	48	38	44	36

(3) એક રોકાણકાર સ્ટોક, બોન્ડ અને બચતખાતા એવા ત્રણ વિકલ્પોમાંથી કોઈ એકમા Rs. 10,000 નો રોકાણ કરવા ઈચ્છે છે.રોકાણનું શરતી વળતર ત્રણ પ્રકારની આર્થિક પરિસ્થિતિઓ ઝડપી વિકાસ, સામાન્ય વિકાસ અને ધીમો વિકાસઉપર આધાર રાખે છે. આ સમસ્યાનો વળતર શ્રેણિક નીચે પ્રમાણે છે.

રોકાણ વિકલ્પ	આર્થિક પરિસ્થિતિ		
	ઝડપી વિકાસ	સામાન્ય વિકાસ	ધીમો વિકાસ
સ્ટોક	Rs.10,000	Rs.6500	Rs.-4000
બોન્ડ	Rs.8000	Rs.6000	Rs.1000
બચત	Rs.5000	Rs.5000	Rs.5000

(1) લાખાસનો નિયમ (2) ગુરુ-લઘુનાનિયમ અનુસાર ઇષ્ટતમ નિર્ણય જણાવો.

An investor has Rs. 10,000 to invest in one of the three alternative investment plans: Stock, Bond or a Saving account. It is assumed that he wishes to invest all of the funds only in one plan; The conditional pay-offs of the investments given in the following table are based on three potential economic conditions namely accelerated, normal or slow growth. Find optimal alternative using laplace rule and Max-min rule.

Investment alternatives	Economic Conditions		
	Accelerated	Normal	Slow Growth
Stock	Rs.10,000	Rs.6500	Rs.-4000
Bond	Rs.8000	Rs.6000	Rs.1000
Saving Account	Rs.5000	Rs.5000	Rs.5000

(4) એક વ્યક્તિ સુરત થી ગોવાની મુસાફરી વિમાન દ્વારા, ટ્રેનમાં પ્રથમ વર્ગમાં કે કારમાં કરી શકે છે. તેને ટ્રેન કરતાં, વિમાન દ્વારા મુસાફરી કરતા Rs. 2,000 નો વધુ ખર્ચ થાય છે અને ટ્રેન કરતાં કારમાં મુસાફરી કરતા Rs. 1,000 નો ખર્ચ વધુ થાય છે. વિમાન દ્વારા મુસાફરી કરતા 20 કલાક અને કાર દ્વારા મુસાફરી કરતા 10 કલાક બચે છે તેને કાર દ્વારા મુસાફરી કરતા 10 એકમોનો ટ્રેન દ્વારા 4 એકમોનો અને વિમાન દ્વારા 1 એકમનો આનંદ પ્રાપ્ત થાય છે. નાણાં બચત, સમય બચત અને આનંદ પ્રાપ્તિની સંભાવના અનુક્રમે 0.2, 0.7 અને 0.1 હોય છે. તો EMV નિયમ અનુસાર શ્રેષ્ઠ નિર્ણય જણાવો.

A person can travel by aeroplane, by train in first class and by car from Surat to Goa. Travel by aeroplane costs him Rs. 2000 more than train and Rs.1000 more by car than train. Traveling by aeroplane saves 20 hours and by car he saves 10 hours. Traveling by car gives him the enjoyment worth 10 units by train worth for 4 units and by plane worth 1 unit. The probabilities of money saving, time saving and enjoyment are respectively 0.2,0.7 and 0.1 state your decision on the basis of EMV Rule.

Q.4 (B) ટૂંક નોંધ લખો (ગમે તે બે)

6

Write the short Notes. (Any two)

(1) નિર્ણય સિદ્ધાંત એટલે શું? તેનું માળખું જણાવો તથા તેની મર્યાદા જણાવો.

What is decision theory? State the structure of the Decision Theory. Also state its limitations.

(2) સમજાવો: નિર્ણય વૃક્ષ
Explain : Decision Tree

(3) F-આગણક ની વ્યાખ્યા આપો. સ્નેડેકોર F-પરીક્ષણ સમજાવો.
Define F-statistic and explain its Properties.

(4) જ્યારે સમષ્ટિ સહસંબંધાક $\rho \neq 0$ હોય ત્યારે નિદર્શ સહસંબંધાક ની સાર્થકતાનું પરીક્ષણ સમજાવો.

Explain the test of significance of sample coefficient of Correlation. When the population coefficient of Correlation $\rho \neq 0$.

*****

2108000105050111 / 2108000105060011
EXAMINATION FEBRUARY-MARCH 2024
BACHELOR OF COMMERCE (FIFTH SEMESTER)
ADVANCE ACCOUNTING & AUDITING - V

[Time: As Per Schedule]

[Max. Marks: 50]

Instructions:

1. Fill up strictly the following details on your answer book
  - a. Name of the Examination : **BACHELOR OF COMMERCE (FIFTH SEMESTER)**
  - b. Name of the Subject : **ADVANCE ACCOUNTING & AUDITING – V**
  - c. Subject Code No : **2108000105050111 / 2108000105060011**
2. Sketch neat and labelled diagram wherever necessary.
3. Figures to the right indicate full marks of the question.
4. All questions are compulsory.

Seat No:

--	--	--	--	--	--

Student's Signature

Q.1 એક વાક્યમાં જવાબ આપો:

15

Answer in one sentence :

1. નફો ઓછો દર્શાવવાના કોઈપણ બે કારણો જણાવો.

1. State any two reasons for Showing less profit.

2. ઓડીટીંગ ના અન્ય ઉદ્દેશો માંથી કોઈપણ એક લખો.

2. Write any one of the other objectives of auditing.

3. ઊંડાણપૂર્વકનું ઓડિટ એટલે શું? એક વાક્યમાં જણાવો.

3. What is an audit in-depth? State in one sentence.

4. આંતરિક ઓડિટરે પોતાનો અહેવાલ કોને આપવાનો હોય છે?

4. To whom does the internal auditor have to give his report?

5. ખાસ આમનોંધમાં કયા પ્રકારના વ્યવહારો લખવામાં આવે છે?

ખાલી જગ્યા પૂરો.

5. What types of transactions are written in the Journal proper?

ખાલી જગ્યા પૂરો

Fill in the blanks.

6. ધંધાના બધા વ્યવહારોની મૂળ નોંધમાં કરેલી નોંધોથી માંડીને કાચા સરવૈયા સુધીના આંકડાઓની તપાસને _____ ઓળખવામાં આવે છે.

6. The examination of figures of all business transactions from the entries in the original notes to the trial balance is known as _____

7. તપાસની એક પરિવર્તનશીલ યોજનાબદ્ધ કાર્યવાહીને _____ કહેવામાં આવે છે

7. Detailed plan of the auditing work to be performed specifying the procedures to be following in verification of each item is called _____

8. 'વાઉચિંગ એ ટેકનિકલ પદ છે, જે કોઈપણ વ્યવહારનું સમર્થન કરતા અને પ્રમાણિત કરતા દસ્તાવેજી પુરાવાઓની તપાસનો ઉલ્લેખ કરે છે' આ વ્યાખ્યા _____ ની છે.

8. 'Vouching is a technical term, which refers to the inspection of documentary evidence- supporting the substantiating a transaction.' This is a definition of _____

9. ઓડિટ શબ્દ એ _____ નામના લેટિન શબ્દ ઉપરથી આવેલો છે.

9. The word audit is derived from the Latin word _____.

10. નાણાકીય વર્ષ પૂરું થયા પહેલા જે ઓડિટ શરૂ કરી અને ચાલુ રાખવામાં આવ્યું હોય તે ઓડિટને _____ કહે છે.

10. An audit which is started and continued before the end of the financial year is _____

MCQ

11. સ્ટોકનું મૂલ્ય આ પ્રમાણે હોવું જોઈએ -

(A) મૂળ કિંમત

(B) બજાર કિંમત

(C) મૂળ કિંમત અથવા બજાર કિંમત જે પણ ઓછી હોય

(D) ખર્ચ કિંમત ઓછી અવમૂલ્યન

11. The value of the stock should be _____

(A) Original cost price

(B) Market price

(C) Original price or market price whichever is lower

(D) Cost price less depreciation

12. ઓડિટીંગ ની કરોડરજી છે

- (A) વાઉચીંગ
- (B) મૂલ્યાંકન
- (C) ચકાસણી
- (D) આંતરિક ઓડિટ

12. Back bone of auditing is said to _____

- (A) The vouching
- (B) The valuation
- (C) The verification
- (D) The internal audit

13. આંતરિક- અંકુશનો ઉલ્લેખ કરે છે?

- (A) કેશિયર દ્વારા રેકોર્ડ્સની તપાસ
- (B) આંતરીક - ઓડીટર દ્વારા હિસાબોની તપાસ
- (C) એક કર્મચારી દ્વારા થયેલ કામ આપોઆપ બીજા કર્મચારી દ્વારા તપાસાય
- (D) મેનેજર થકી હાથ નીચેના કર્મચારીઓ પર અંકુશ

13. Internal check refers to _____

- (A) Checking of records by the cashier
- (B) Checking of accounts by the internal auditor
- (C) Checking of work of one person by another automatically
- (D) Managerial control internally over the subordinates

14. કામકાજના કાગળોનો ઉપયોગ કોને માટે જરૂરી છે -

- (A) કાયદા દ્વારા જરૂરિયાત
- (B) સહાયકોના કામનું નિરીક્ષણ કરવામાં મદદ કરે છે
- (C) ધંધાના માલિક માટે આવશ્યક
- (D) ઓડિટર માટે લાભદાયી

14. Use of working papers are necessary as it is _____

- (A) A statutory requirement
- (B) Helps to inspect the work of assistants
- (C) Essential for the owner of the concern
- (D) Beneficial for auditor

15. જો કોઈ ભાગીદારી પેઢી હિસાબો ઓડિટ કરાવે તો શું કહેવાય?

- (A) કાયદેસરનું ઓડિટ
- (B) ફરજિયાત ઓડિટ
- (C) સ્વૈચ્છિક ઓડિટ
- (D) સરકારી ઓડિટ

15.If a partnership firm makes its audit, it is called _____

- (A) Statutory
- (B) Compulsory audit
- (C) Voluntary audit
- (D) Government audit

Q.2 ટૂંકમાં જવાબ આપો.(ગમે તે ચાર)

8

Answer in brief. (Any four)

1.સંભવિત જવાબદારી એટલે શું? સંભવિત જવાબદારીના બે ઉદાહરણો આપો.

1. What is contingent liabilities? Give any two examples of contingent liabilities.

2.વાઉચિંગના કોઈપણ ચાર ઉદ્દેશો જણાવો.

2. State any four objectives of vouching.

3.આંતરિક અંકુશ ની પદ્ધતિ સંતોષકારક છે કે નહીં તે કઈ રીતે જાણી શકાય?

3. How to know whether the system of internal control is satisfactory or not?

4.આંતરિક નિયંત્રણના હેતુઓ જણાવો.

4. State the objectives of internal control.

5.ઓડિટ નોંધપોથી રાખવાના ફાયદા જણાવો.

5. State the advantages of keeping audit notes.

6.કાયદાની દ્રષ્ટિએ ઓડિટ ના પ્રકારો જણાવો.

6. State the types of audit from the view point of law.

7.રોકડની ઉંચાપત કયા ચાર પ્રકારે થાય છે?

7. What are the four types of Cash embezzlement?

8. ઓડિટિંગની ચાર મર્યાદાઓ જણાવો.

8. State four limitations of auditing.

Q.3 અ. નવું ઓડિટ શરૂ કરતી વખતે કયા મુદ્દાઓ ધ્યાનમાં રાખશો? 7
A. What are the points to keep in mind while starting a new audit?

બ. રોકડ વેચાણ અંગે આંતરિક અંકુશ ની પદ્ધતિ સમજાવો. 6
B. Suggest internal control method for cash selling.

OR

અ. નીચેનાનું વાઉચિંગ કેવી રીતે કરશો? 7

A. How to vouch for the following?

(1) કાયમી મિલકતોના વેચાણની આવક

Proceeds from sale of fixed assets

(2) લેણીહૂંડીની વસુલાત

Proceeds of bills receivable

બ. નીચેના નું મૂલ્યાંકન અને ચકાસણી કેવી રીતે કરશો? 6

B. How to evaluate and verify the following?

(1) હંગામી મિલકતો નું મૂલ્યાંકન

Floating assets

(2) કોન્ટ્રાક્ટરના હિસાબોમાં મિલકતોની ચકાસણી

Verification of a sets in respect of contractor's accounts

Q.4 (અ) ટૂંક નોંધ લખો (ગમે તે બે) 8
Write short note (any two)

1. સંચાલકીય ઓડિટ

1. Management audit

2. ઊંડાણપૂર્વક નું ઓડિટ

2. Auditing in depth

3. વાઉચિંગ નું મહત્વ

3. Importance of vouching

4. ચકાસણી અંગે ઓડિટર ની ફરજો

4. Auditors duties Regarding verification

(બ) તફાવત લખો (ગમે તે એક)

(B) Write difference anyone

1. આંતરિક ઓડિટ અને કાનૂની ઓડિટ
Difference between Internal Audit and statutory audit
2. ઓડિટ નોંધપોથી અને ઓડિટ કાર્યક્રમ
Audit note Book and Audit program

*****

2108000105050112
EXAMINATION FEBRUARY -MARCH 2024
BACHELOR OF COMMERCE (FIFTH SEMESTER)
ADVANCE ACCOUNTING & AUDITING - VI

[Time: As Per Schedule]

[Max. Marks: 50]

Instructions:

1. Fill up strictly the following details on your answer book
  - a. Name of the Examination : **BACHELOR OF COMMERCE (FIFTH SEMESTER)**
  - b. Name of the Subject : **ADVANCE ACCOUNTING & AUDITING - VI**
  - c. Subject Code No : **2108000105050112**
2. Sketch neat and labelled diagram wherever necessary.
3. Figures to the right indicate full marks of the question.
4. All questions are compulsory.
5. Show necessary calculation as part of your answer.

Seat No:

--	--	--	--	--	--

Student's Signature

Q.1

1. અપવાદ ધ્વારા સંચાલન એ-

15

- (અ) નાણાકીય પત્રકો તૈયાર કરવાની એક પધ્ધતિ છે
- (બ) પડતર હિસાબી પધ્ધતિનો એક ભાગ છે
- (ક) સંચાલકીય હિસાબી પધ્ધતિનું ઓજાર છે
- (ડ) એકપણ હિસાબી પધ્ધતિ નથી

Management by exception is

- (A) A method preparing financial statements
- (B) A part of costing method
- (C) A tool of management Accounting
- (D) Not any type of Accounting Method

2. સંચાલકીય હિસાબી પધ્ધતિ સૌથી વધારે કયા પક્ષકારને ઉપયોગી છે?

- (અ) શેર હોલ્ડરને
- (બ) લેણદારને
- (ક) સંચાલકોને
- (ડ) રોકાણકારોને

To whom, management Accounting is most useful?

- (A) Share Holders
- (B) Creditors
- (C) Managers
- (D) Investors

3. નીચેના માંથી કયા અહેવાલને ખાસ અહેવાલ કહેવાય?

- (અ) મશીનરીની પુનઃસ્થાપના અંગેનો અહેવાલ
- (બ) વિભાગવાર વેચાણનો અહેવાલ
- (ક) કાયામાલના દૈનિક વપરાશ અંગેનો અહેવાલ
- (ડ) કામદારોની માસિક મજૂરી અંગેનો અહેવાલ

Which of the following reports is to be called Special Report?

- (A) Report of replacement of machinery
- (B) Report of region-wise sales
- (C) Report of daily consumption of material
- (D) Report of monthly wages of employees

4. નીચેના પૈકી કઈ પધ્ધતિનો સમાવેશ સંચાલકીય હિસાબી પધ્ધતિના મુખ્ય ઓજારોમાં થતો નથી?

- (અ) એકમ પડતર પધ્ધતિ (બ) સીમાંત પડતર પધ્ધતિ
- (ક) પ્રમાણ પડતર પધ્ધતિ (ડ) ઐતિહાસિક પડતર પધ્ધતિ

Which of the following methods is not tools and techniques of management accounting?

- (A) Unit Costing (B) Marginal Costing
- (C) Standard Costing (D) Historical Costing

5. નાણાકીય પત્રકોના વિશ્લેષણની પધ્ધતિમાં નીચેના પૈકી કોનો સમાવેશ થાય છે?

- (અ) તુલનાત્મક પત્રકો (બ) વલણ દર્શાવતી ટકાવારીઓ
- (ક) રોકડ પ્રવાહ પત્રક (ડ) ઉપરોક્ત બધાજ

Which of the following is/are methods of financial Statement Analysis

- (A) Comparative Statements (B) Trend Percentages
- (C) Cash Flow Statement (D) All of the above

6. નીચેના પૈકી કઈ બાબત નાણાકીય પત્રકોના સ્વરૂપનો ભાગ છે?

- (અ) નોંધેલી હકીકતો
- (બ) હિસાબી સિધ્ધાંતો અને પ્રણાલિકાઓ
- (ક) વ્યક્તિગત અભિપ્રાયો
- (ડ) ઉપરોક્ત બધાજ

Which of the following is a part of nature of financial Statements?

- (A) Recorded Facts
- (B) Accounting Principles & Conventions
- (C) Personal Judgments
- (D) All of the above

7. નીચેના પૈકી કઈ નાણાકીય પત્રકોની મર્યાદા નથી?

- (અ) વ્યક્તિગત અભિપ્રાયની અસર
- (બ) કેટલાક પરિબલો ની અવગણના
- (ક) બધી જવાબદારીઓ બતાવતી નથી
- (ડ) ખર્ચાળ

Which of the following is not the limitation of financial statements?

- (A) Effects of personal Judgement
- (B) some significant items omitted
- (C) Fails to show all liabilities
- (D) Expensive

8. નીચેના પૈકી કયું પત્રક “૧૦૦ટકાના પત્રકો” તરીકે ઓળખાય છે?

- (અ) કાર્યશીલમૂડીમાં ફેરફાર દર્શાવતું પત્રક
- (બ) સામાન્ય માપના પત્રકો
- (ક) તુલનાત્મકપત્રકો
- (ડ) ભંડોળ પ્રવાહ પત્રક

Which of the following statement is also known as '100 percent statements'?

- (A) Statement of Changes in working capital
- (B) Common size statements
- (C) Comparative Statements
- (D) Fund flow statement

9. નીચેના પૈકી કઈ વિગત ભંડોળની પ્રાપ્તિ નથી?

- (અ) ડીબેન્યર બહાર પાડ્યા
- (બ) દ્રશ્ય મિલકતનું વેચાણ
- (ક) લેણદારને ચુકવણી
- (ડ) પ્રેફરન્સ શેર પરત

Which of the following items is not a source of fund?

- (A) Issue of debentures
- (B) Sale of tangible assets
- (C) Payment to creditors
- (D) Redemption of Preference Shares

10. કાર્યશીલ મૂડી ઘટે જ્યારે

- (અ) ચાલુ જવાબદારી વધે
- (બ) ચાલુ જવાબદારી ઘટે
- (ક) ચાલુ મિલકત વધે
- (ડ) રોકાણો વધે

The working capital decreases, when –

- (A) current liability increases
- (B) current liability decrease
- (C) current asset increase
- (D) Investments increase

11. નીચેના પૈકી કઈ વિગત સુધારેલ નફા- નુકશાન ખાતાની ઉધાર બાજુ દર્શાવવામાં આવતી નથી?

- (અ) નફાની વહેંચણી (બ) મશીનરી વેચાણ નફો
(ક) રોકાણ વેચાણ ખોટ (ડ) સૂચિત ડીવીડન્ડ

Which of the following item is not shown on debit side of adjusted Profit & Loss Account?

- (A) Appropriation of Profit (B) Profit on sale of machinery
(C) Loss on sale of investment (D) Proposed dividend

12. નીચેના પૈકી કયું વિધાન સાચું નથી?

- (અ) જ્યારે મિલકત વધે, રોકડ પ્રવાહ ઘટે
(બ) જ્યારે મિલકત ઘટે, રોકડ પ્રવાહ વધે
(ક) જ્યારે દેવું વધે, રોકડ પ્રવાહ ઘટે
(ડ) જ્યારે દેવું ઘટે, રોકડ પ્રવાહ ઘટે

Which of the following statement is not correct?

- (A) When assets increase, Cash flow decrease
(B) When assets decrease, Cash flow increase
(C) When liabilities increase, Cash flow decrease
(D) When liabilities decrease, Cash flow decrease

13. ભંડોળ પ્રવાહ પત્રક અને રોકડ પ્રવાહ પત્રકની રજૂઆત _____ સમક્ષ થાય છે.

- (અ) સંચાલકો (બ) ફોરમેન
(ક) માર્કેટિંગ મેનેજર (ડ) પરચેઝ મેનેજર

Fund flow Statement and cash flow statement are presented to

- (A) Board of Directors (B) Foreman
(C) Marketing manager (D) Purchase manager

14. નીચેના પૈકી કઈ વિગત નાણાંકીય પ્રવૃત્તિમાંથી મળતો રોકડ પ્રવાહ નથી

- (અ) ડીવીડન્ડની ચુકવણી (બ) આવકવેરાની ચુકવણી
(ક) પ્રેફરન્સ શેર પરત (ડ) ડીબેન્યર બહાર પાડવા

Which of the following is not a cash flow from financing activities?

- (A) Payment of dividend (B) Payment of income tax
(C) Redemption of Preference share (D) Issue of debentures

15. નીચેના પૈકી કઈ બાબત રોકડ પ્રવાહની પ્રાપ્તિ નથી

- (અ) ઈક્વિટી શેર બહાર પાડવા (બ) ફર્નિચરનું વેચાણ
(ક) રોકાણનું વ્યાજ (ડ) તારણવાળી લોનની ચુકવણી

Which of the following item is not a cash inflow?

- (A) Issue of equity share capital   (B) Sale of Furniture
(C) Interest on investment   (D) Payment of secured loan

Q.2 (ગમે તે ચાર લખો)
(Write any four)

8

1. એ. લિ.નો જાહેર ઝુંબેશ ખર્ચ (તા. ૧-૦૪-૨૦૨૨) શૂન્ય અને (તા. ૩૧-૩-૨૦૨૩) રૂ. ૮૦,૦૦૦પાકા સરવૈયામાં દર્શાવે છે. વર્ષ દરમ્યાન જાહેરાત ઝુંબેશ ખર્ચ કરવામાં આવ્યો હતો, જે ચાલુ વર્ષથી એક સરખા ત્રણ હપતામાં માંડી વાળવાના છે. ભંડોળ પ્રવાહપત્રક અને સુધારેલ નફા-નુકશાનપત્રકમાં અસર આપો.

The balance sheets of A Ltd. shows balance of advertise campaign expenses on 01-04-2022 Rs. Nil and on 31-03-2023 Rs. 80,000.

Advertise campaign expenses accrued during the year, this is written off in three equal installments from the current year. Give the effect in the fund flow statement and adjusted profit & loss account.

2. બી. લિ.ની નીચેની માહિતી પરથી ભંડોળ પ્રાપ્તિ અને ઉપયોગ જણાવો. રોકાણો (તા. ૩૧-૦૩-૨૦૨૨) રૂ. ૬,૩૦,૦૦૦અને (તા.૩૧-૦૩-૨૦૨૩) રૂ. ૧,૮૦,૦૦૦ વર્ષ ૨૦૨૨-૨૩ દરમ્યાન કંપનીએ ૭૫% રોકાણો તેની પડતર કિંમત પર ૨૦% નફાએ વેચ્યા હતા.

Find the source of fund and application of fund from the following information of B. Ltd.

Investments (31-03-2022) Rs. 6,30,000 and (31-03-2023) Rs. 1,80,000
During the year 2022-23, the company sold 75% investments at 20% profit on cost price.

3. સી. લિ.ની પાકા સરવૈયાની બાકીઓ નીચે મુજબ છે. સ્ટોક (તા. ૩૧-૦૩-૨૦૨૨) રૂ. ૨,૬૦,૦૦૦અને (તા. ૩૧-૦૩-૨૦૨૩) રૂ. ૩,૨૦,૦૦૦ ગયા વર્ષમાં સ્ટોકની કિંમત મૂળકિંમત કરતા ૨૦% ઓછી આંકવામાં આવી હતી, જે હવે મૂળકિંમતે દર્શાવવાનું નક્કી કર્યું છે. તા. ૩૧-૦૩-૨૦૨૩નો સ્ટોક મૂળકિંમતે દર્શાવેલ છે.રોકડ પ્રવાહ પત્રકમાં અસર આપો.

Balance abstract from the balance sheet of C. Ltd. as follow.

Stock (31-03-2022) Rs. 2,60,000 and (31-03-2023) Rs. 3,20,000

Closing stock of previous year was shown at price which is 20% less than cost price, now it is shown at cost price. Closing stock of 31-03-2023 is shown at cost price.

What effect should be made in cash flow statement?

4. ડી. લિ.ની પાકા સરવૈયાની બાકીઓ નીચે મુજબ છે.
રોકાણો (તા. ૧-૦૪-૨૦૨૨) રૂ. ૫,૬૦,૦૦૦ અને (તા. ૩૧-૦૩-૨૦૨૩) રૂ. ૭,૮૦,૦૦૦ વર્ષ દરમ્યાન કંપનીએ ૨૫% રોકાણો, ૨૦% નફાથી વેચ્યા હતા રોકાણ પ્રવૃત્તિમાંથી પ્રાપ્ત થતો રોકડપ્રવાહ શોધો.
Balance abstract from the balance sheet of D. Ltd. as follow.
Investments (1-04-2022) Rs. 5,60,000 and (31-03-2023) Rs. 7,80,000
Company sold 25% investments at the profit of 20% during the year.
Find the cash flow from investing activity
5. એચ. લિ.ની પાકા સરવૈયાની બાકીઓ નીચે મુજબ છે
ડિબેન્યર્સ (તા. ૩૧-૦૩-૨૦૨૨) રૂ. ૫,૦૦,૦૦૦ અને (તા. ૩૧-૦૩-૨૦૨૩) રૂ. ૪,૫૦,૦૦૦ વર્ષ દરમ્યાન કેટલાક ડિબેન્યર્સ ૫% પ્રીમિયમ પરત કર્યા હતા જ્યારે કેટલાક ડિબેન્યર્સ ૫% વટાવે બહાર પાડ્યા હતા, જેનો વટાવરૂ. ૧૦,૦૦૦ થયો હતો તે માંડી વાળેલ છે. નાણાંકીય પ્રવૃત્તિમાંથી ઉદભવતો રોકડ પ્રવાહ શોધો.
Balance abstract from the balance sheet of E. Ltd. as follow.
Debentures (31-03-2022) Rs. 5,00,000 and (31-03-2023) Rs. 4,50,000
Some debentures redeemed at 5% premiums and some debentures issued at 5% discount. The amount of discount was Rs. 10,000, which is written down.
Find the cash flow from financing activity
6. સંચાલન ખર્ચા રૂ. ૧૫,૩૬,૦૦૦, સંચાલન ગુણોત્તર ૯૦% અને વેચેલ માલ પડતર ૭૦% હોય તો વેચાણ અને વેચાણમાલ પડતર શોધો.
Operating expenses Rs. 15,36,000, operating ratio 90% and cost of goods sold 70%. Find out sales and cost of goods sold.
7. ગુણોત્તરો દ્વારા અર્થઘટન કરવાની પદ્ધતિઓ જણાવો
State the methods of interpretation through ratio.
8. વેચાણના સંદર્ભમાં નફાકારકતાના ગુણોત્તરો જણાવો
State the profitability ratio according to sales

ઇક્વિટી અને દેવાં	રૂ.
(૧) શેરહોલ્ડરોના ભંડોળો	
(અ) શેરમૂડી: ઇક્વિટી શેર મૂડી દરેક રૂ. ૧૦૦નો એક એવા	૪,૦૦,૦૦૦
૧૦%ના રીડીમેબલ પ્રેફરન્સ શેર દરેક રૂ. ૧૦૦નો એક એવા	૧,૦૦,૦૦૦
(બ) અનામત વધારો: સામાન્ય અનામત	૧,૫૦,૦૦૦
(૨) બિન ચાલુદેવાં: લાંબાગાળાના ઉછીના નાણા: ૧૦%ના ડિબેન્યર્સ	૧,૦૦,૦૦૦
(૩) ચાલુદેવાં	
(અ) વેપારીદેવાં: લેણદારો	૮૦,૦૦૦
દેવીહુંડી	૨૦,૦૦૦
(બ) અન્ય ચાલુદેવાં : મજૂરી ચુકવવાની બાકી	૧૫,૦૦૦
	૮,૬૫,૦૦૦
મિલકતો	
(૧) બિનચાલુ મિલકતો	
(અ) કાયમી મિલકતો	
(૧) દ્રશ્ય મિલકતો	
ચંત્રો	૧,૫૦,૦૦૦
જમીન	૨,૪૦,૦૦૦
ફર્નીચર	૮૦,૦૦૦
(૨) અદ્રશ્ય મિલકતો : પાઘડી	૮૦,૦૦૦
(બ) અન્ય બિનચાલુ મિલકતો: પ્રાથમિક ખર્ચા	૧૦,૦૦૦
(૨) ચાલુ મિલકતો	
(અ) સ્ટોક	૧,૨૦,૦૦૦
(બ) વેપારી લેણાં: દેવાદારો	૬૦,૦૦૦
લેણીહુંડી	૨૫,૦૦૦
(ક) રોકડ અને રોકડસમાન: રોકડ સિલક	૬૦,૦૦૦
(ડ) ટેલીફોન ડીપોઝીટ	૪૦,૦૦૦
	૮,૬૫,૦૦૦

વધારાની માહિતી :

	રૂ.		રૂ.
કાચો નફો	૧,૮૦,૦૦૦	સ્ટોક (શરૂઆતનો)	૬૦,૦૦૦
ડીબેન્ચર વ્યાજ	૧૦,૦૦૦	રોકડ વેચાણ (ઉધાર વેચાણના ૨૦%)	૧,૨૦,૦૦૦
અન્ય વહીવટી ખર્ચ	૩૦,૦૦૦	વેચાણ વિતરણ ખર્ચ	૨૦,૦૦૦
આવકવેરાનો દર ૩૫% છે			

શોધો: (૧) કાયાનફાનો ગુણોત્તર (૨) ચોખ્ખા નફાનો ગુણોત્તર (૩) સ્ટોક ગુણોત્તર (૪) સંચાલન ગુણોત્તર (૫) રોકાયેલી મૂડી પર વળતરનો દર (૬) ચાલુ ગુણોત્તર (૭) દેવાદાર ગુણોત્તર (૩૬૦દિવસ)

The balance sheet of Gandhi Ltd as on 31-03-2023 is given below.

Equity and Liability	Rs.
(1) Owner's Funds	
(A) Share capital: Equity share capital, each Rs. 100	4,00,000
10% Redeemable preference share, each Rs. 100	1,00,000
(B) Reserve and Surplus	
General reserve	1,50,000
(2) Non current liabilities	
Long term borrowings: 10% Debentures	1,00,000
(3) Current liabilities	
(A) Trade payable: Creditors	80,000
Bills payable	20,000
(B) Other current liabilities	
Outstanding wages	<u>15,000</u>
	<u>8,65,000</u>
Assets	
(1) Non current assets	
(A) Fixed Assets	
(1) Tangible assets	
Machine	1,50,000
Land	2,40,000
Furniture	80,000
(2) Intangible assets: Goodwill	80,000
(B) Other non-current assets: Primary expenses	10,000

(2) Current assets	
(A) Stock	1,20,000
(B) Trade receivable: Debtors	60,000
Bills receivable	25,000
(C) Cash and cash equivalent: Cash	60,000
(D) Telephone deposit	<u>40,000</u>
	<u>8,65,000</u>

Additional information:

	Rs.		Rs.
Gross profit	1,80,000	Stock (Opening balance)	60,000
Interest on debentures	10,000	Cash sales (20% of credit sales)	1,20,000
Administration expenses	30,000	Sales expenses	20,000
Rate of Income tax is 35%			

Calculate: (1) Gross profit ratio (2) Net profit ratio (3) Stock ratio (4) Operating ratio (5) Return on capital employed (6) Current ratio (7) Debtor ratio (360 days)

અથવા

OR

મહેતા લિ. ના તા. ૩૧-૦૩-૨૨ અને તા. ૩૧-૦૩-૨૩ના રોજના પાકા સરવૈયા નીચે મુજબ છે.

ઇક્વિટી અને દેવાં		૨૦૨૧-૨૨	૨૦૨૨-૨૩
(૧) શેરહોલ્ડરોના ભંડોળો			
(અ) શેરમૂડી: ઇક્વિટી શેર મૂડી દરેક રૂ. ૧૦નો એક એવા		૬,૦૦,૦૦૦	૧૨,૦૦,૦૦૦
૧૦%ના રીડીમેબલ પ્રેફરન્સ શેર દરેક રૂ. ૧૦૦નો એક એવા રૂ. ૮૦ ભરપાઈ બાદ: બાકી હતા	૧,૮૨,૦૦૦ <u>-૮,૦૦૦</u>	૧,૮૪,૦૦૦	--
(બ) અનામત વધારો			
સામાન્ય અનામત		૪,૫૦,૦૦૦	૫,૭૦,૦૦૦

જામીનગીરી પ્રીમીયમ	૨૪,૦૦૦	૧૨,૦૦૦
મૂડી અનામત	૭,૦૦૦	૧૫,૦૦૦
મૂડી પરત અનામત	--	૧,૨૦,૦૦૦
નફા-નુકશાન ખાતુ	૩,૦૦,૦૦૦	૩,૭૫,૦૦૦
(૨) બિન ચાલુ દેવાં: લાંબા ગાળાના ઉછીના નાણા: ૧૦%ના ડિબેન્યર્સ	-	૧,૦૦,૦૦૦
(૩) ચાલુદેવાં		
(અ) વેપારીદેવાં: લેણદારો	૬૭,૫૦૦	૬૩,૦૦૦
દેવી હુંડી	૫૨,૫૦૦	૩૦,૦૦૦
(બ) અન્ય ચાલુ દેવાં		
સચિત ડીવીડન્ડ	૮૦,૦૦૦	૧,૨૦,૦૦૦
કરવેરાની જોગવાઈ	૭૫,૦૦૦	૧૦૦,૦૦૦
ચંત્રઘસારા ફંડ	૧,૫૦,૦૦૦	૧,૮૫,૦૦૦
પ્રેફરન્સ શેર પરત ઉપલક ખાતુ	-----	<u>૪૪,૦૦૦</u>
	<u>૨૦,૦૦,૦૦૦</u>	<u>૨૮,૪૪,૦૦૦</u>
મિલકતો		
(૧) બિનચાલુ મિલકતો		
(અ) કાયમી મિલકતો		
(૧) દ્રશ્ય મિલકતો		
ચંત્રો	૮,૨૦,૦૦૦	૧૦,૫૦,૦૦૦
જમીન- મકાન	૬,૭૦,૦૦૦	૧૧,૨૫,૦૦૦
(૨) અદ્રશ્ય મિલકતો : પાઘડી	૬૦,૦૦૦	૩૩,૦૦૦
(૩) બિનચાલુ રોકાણો		
અતુલ લિ.ના ઇક્વિટી શેર	૨૦,૦૦૦	--
સરકારી જામીનગીરી	૧,૦૦,૦૦૦	૧,૪૦,૦૦૦
(બ) અન્ય બિન ચાલુ મિલકતો: શેર બહાર પાડવાનો ખર્ચ	--	૩૬,૦૦૦
(૨) ચાલુ મિલકતો		
(અ) સ્ટોક	૭૫,૦૦૦	૧,૭૫,૦૦૦
(બ) વેપારીલેણાં: દેવાદારો	૨,૨૫,૦૦૦	૨,૭૫,૦૦૦
(ક) રોકડ અને રોકડસમાન: રોકડ સિલક	<u>૩૦,૦૦૦</u>	<u>૧,૧૦,૦૦</u>
	<u>૨૦,૦૦,૦૦૦</u>	<u>૨૮,૪૪,૦૦૦</u>

વધારાની માહિતી:

1. કંપનીએ વર્ષ દરમ્યાન સામાન્ય અનામતમાંથી રૂ.૧ના પ્રમાણમાં બોનસ ઇક્વિટી શેર આપ્યા હતા.
  2. બોનસશેર આપવાથી વધેલી શેરમૂડી સહિતની શેરમૂડી પર ૫:૧ના પ્રમાણમાં ઇક્વિટી શેર હોલ્ડરોને હકના શેર તરીકે નવા ઇક્વિટી શેર આપ્યા હતા.
  3. રીડીમેબલ પ્રેફરન્સ શેરનો બાકી હમો મંગાવવામાં આવ્યો, જે પુરેપુરો ભરપાઈ થયો હતો ત્યારબાદ કંપની ધારાની જોગવાઈનું પાલન કરીને સંચાલકોએ પ્રેફરન્સ શેર ૧૦% પ્રીમિયમે પરત કર્યા. આ હેતુ માટે અડધી રકમ નફામાંથી અને બાકીની રકમના નવા ઇક્વિટી શેર ૧૦% પ્રીમિયમે બહાર પાડવામાં આવ્યા હતા. ૪૦૦શેર ધારણ કરનારાઓને શોધી શકાયા નહિ, તે સિવાયનાઓને પૂરી રકમ ચૂકવી દીધી.
  4. હકકના શેર બહાર પાડવાનો ખર્ચ ચાલુ વર્ષથી એક સરખા પાંચ હપ્તામાં લખી વાળવાનો હતો.
  5. એક ચંત્ર જેની મૂળકિંમત રૂ. ૧,૨૦,૦૦૦ હતી, (તેના પર એકત્રિત ઘસારો રૂ. ૪૦,૦૦૦ હતો) તે રૂ. ૬૦,૦૦૦માં વેચ્યું હતું.
  6. જમીન મકાન પર ૧૦% ઘસારો ગણો.
  7. ગયા વર્ષની કરવેરાની જવાબદારી રૂ. ૬૫,૦૦૦ અને તે વર્ષનું સૂચિત ડીવીડન્ડ ચૂકવી આપવામાં આવ્યું હતું.
  8. અતુલ લિ.ના શેર નફાથી વેચવામાં આવ્યા હતા, જેનો નફો મૂડી અનામત ખાતે જમા કરવામાં આવ્યો છે.
- ઉપરોક્ત માહિતી પરથી હિસાબી ધોરણ – ૩ મુજબ રોકડ પ્રવાહ તૈયાર કરો.

The balance sheet of Mehta Ltd as on 31-03-22 and 31-03-2023 are given below.

Equity and Liability		2021-22	2022-23
(1) Owner's Funds			
(A) Share capital: Equity share capital, each Rs. 10		6,00,000	12,00,000
10% Redeemable preference share, each Rs.100, paid up Rs. 80	1,92,000		
Less: Call in arrears	<u>-8,000</u>	1,84,000	
(B) Reserve and Surplus			
General reserve		4,50,000	5,70,000
Security premium		24,000	12,000

Capital reserve	7,000	15,000
Capital redemption reserve	--	1,20,000
Profit and loss account	3,00,000	3,75,000
(2) Non-current liabilities		
Long term borrowings: 10% Debentures	--	1,00,000
(3) Current liabilities		
(A) Trade payable: Creditors	67,500	63,000
Bills payable	52,500	30,000
(B) Other current liabilities		
Proposed dividend	90,000	1,20,000
Provision for taxation	75,000	1,00,000
Depreciation fund – Machinery	1,50,000	1,95,000
Redeemable preference share suspense account	-----	<u>44,000</u>
	<u>20,00,000</u>	<u>29,44,000</u>
Assets		
(1) Non current assets		
(A) Fixed Assets		
(1) Tangible assets		
Machinery	8,20,000	10,50,000
Land and building	6,70,000	11,25,000
(2) Intangible assets: Goodwill	60,000	33,000
(B) Non current investment		
Equity share of Atul Ltd.	20,000	--
Government securities	1,00,000	1,40,000
(C) Other non-current assets: expenses of share issue	--	36,000
(2) Current assets		
(A) Stock	75,000	1,75,000
(B) Debtors	2,25,000	2,75,000
(D) Cash and cash equivalent: Cash on hand	<u>30,000</u>	<u>1,10,000</u>
	<u>20,00,000</u>	<u>29,44,000</u>

Additional information:

1. Bonus share were issued to existing share holders in the ratio of 2:1 by capitalizing the required amount from general reserve.
2. The company issued right equity shares in the ratio of 5:1 to equity share holders on total capital including capital increased after bonus shares.
3. The company called up the remaining amount on Redeemable preference share which was fully paid up. After complying necessary provisions of companies act, Redeemable preference share were

redeemed at 10% premium. For this purpose, half of the amount was provided out of profit and for the remaining amount, new equity shares was issued at 10% premium. All payment were made except to the holders of the 400 preference share, who could not be traced.

4. Expenditure of issuing right shares was to be written off in five equal installments from the current year.
5. A machinery costing Rs. 1,20,000 (Accumulated depreciation Rs.40,000) was sold for Rs. 60,000.
6. 10% depreciation charged on land and building.
7. Tax liabilities for previous year was paid Rs.65,000 and proposed dividend of previous year also paid.
8. Investment in equity share of Atul Ltd. was sold at a profit, the profit being carried to capital reserve.

From the above information, prepare Cash flow statement as per AS- 3.

Q.4 (અ) સ્વરાજ લિ. ના તા. ૩૧-૦૩-૨૨ અને તા. ૩૧-૦૩-૨૩ના રોજના પાકા સરવૈયા નીચે મુજબ છે.

8

ઇકિવટી અને દેવાં	૨૦૨૧-૨૨	૨૦૨૨-૨૩
(૧) શેરહોલ્ડરોના ભંડોળો		
(અ) શેરમૂડી: ઇકિવટીશેર મૂડી દરેક રૂ. ૧૦નો એક એવા	૪,૦૦,૦૦૦	૫,૦૦,૦૦૦
૧૦%ના રીડીમેબલ પ્રેફરન્સ શેર દરેક રૂ. ૧૦૦નો એક એવા	૨,૦૦,૦૦૦	૧,૦૦,૦૦૦
(બ) અનામત વધારો		
નફા-નુકશાન ખાતુ	૮૦,૦૦૦	૧,૨૦,૦૦૦
સામાન્ય અનામત	૫૦,૦૦૦	૭૦,૦૦૦
(૨) બિન ચાલુદેવાં: લાંબાગાળાના દેવાં: ૧૦%ના ડિવેન્યર્સ	૧,૦૦,૦૦૦	૬૦,૦૦૦
(૩) ચાલુદેવાં		
(અ) વેપારીદેવાં: લેણદારો	૨૫,૦૦૦	૩૦,૦૦૦
દેવીહૂંડી	૧૫,૦૦૦	૨૦,૦૦૦
(બ) ટુંકા ગાળાની જોગવાઈ		
સૂચિત ડીવીડન્ડ	૫૦,૦૦૦	૭૫,૦૦૦
	<u>૮,૨૦,૦૦૦</u>	<u>૮,૭૫,૦૦૦</u>
મિલકતો		
(૧) બિન ચાલુ મિલકતો		
(અ) કાયમી મિલકતો		

(૧) દ્રશ્ય મિલકતો		
મશીનરી	૩,૦૦,૦૦૦	૪,૦૦,૦૦૦
જમીન - મકાન	૨,૫૦,૦૦૦	૨,૨૫,૦૦૦
(૨) અદ્રશ્ય મિલકતો : પાઘડી	૫૦,૦૦૦	૪૦,૦૦૦
(૩) બિનચાલુ રોકાણો : એક્ષ લિ.ના ઇક્વિટીશેર	૨,૦૦,૦૦૦	૨,૦૦,૦૦૦
(૨) ચાલુ મિલકતો		
(અ) માલ સામાન: સ્ટોક	૩૦,૦૦૦	૫૦,૦૦૦
(બ) વેપારી વેણાં: દેવાદારો	૩૫,૦૦૦	૩૦,૦૦૦
વેણી હુંડી	૨૫,૦૦૦	૨૦,૦૦૦
(ક) રોકડ અને રોકડસમાન: રોકડ સિલક	૩૦,૦૦૦	૧૦,૦૦૦
	૯,૨૦,૦૦૦	૯,૭૫,૦૦૦

વધારાનીમાહિતી :

- રીડીમેબલ પ્રેફરન્સ શેર ૧૦% પ્રીમિયમે પરત કર્યા હતા, આહેતુ માટે સામાન્ય અનામતમાંથી નાણાની જોગવાઈ કરી, મૂડી પરત અનામતનો ઉપયોગ બોનસ માટેકર્યો.
- તા. ૧-૦૪-૨૦૨૨ના રોજ એક મશીનરી જેની ચોપડા કિંમત રૂ. ૧,૦૦,૦૦૦હતી, તે રૂ. ૨૦,૦૦૦ ખોટથી વેચ્યું હતું.
- દ્રશ્ય મિલકતો પર ૧૦% ઘસારોગણો.

તૈયાર કરો: (૧) કાર્યશીલ મૂડીનું પત્રક (૨) સુધારેલ નફા નુકશાન ખાતું (૩) ભંડોળ પ્રવાહ પત્રક

The balance sheet of Swaraj Ltd as on 31-03-22 and 31-03-2023 are given below.

Equity and Liability	2021-22	2022-23
(1) Owner's Funds		
(A) Share capital: Equity share capital, each Rs. 10	4,00,000	5,00,000
10% Redeemable preference share, each Rs. 100	2,00,000	1,00,000
(B) Reserve and Surplus		
Profit & loss account	80,000	1,20,000
General reserve	50,000	70,000
(2) Non-current liabilities		
Long term borrowings: 10% Debentures	1,00,000	60,000
(3) Current liabilities		
(A) Trade payable: Creditors	25,000	30,000

Bills payable	15,000	20,000
(B) Other current liabilities		
Proposed dividend	<u>50,000</u>	<u>75,000</u>
	<u>9,20,000</u>	<u>9,75,000</u>
Assets		
(1) Non-current assets		
(A) Fixed Assets		
(1) Tangible assets		
Machinery	3,00,000	4,00,000
Land Building	2,50,000	2,25,000
(II) Intangible assets: Goodwill	50,000	40,000
(2) Other non-current investment: X Ltd. equity share	2,00,000	2,00,000
(2) Current assets		
(A) Materials: Stock	30,000	50,000
(B) Trade receivable: Debtors	35,000	30,000
Bills Payable	25,000	20,000
(C) Cash and cash equivalent: Cash	<u>30,000</u>	<u>10,000</u>
	<u>9,20,000</u>	<u>9,75,000</u>

Additional information:

1. Redeemable preference share redeemed at 10% premium. For this purpose the provision of such amount should be made from general reserve account. The capital redemption reserve was utilized for issuing bonus equity share.
  2. On 1-04-2022, A machinery which book price was Rs. 1,00,000, which was sold at loss of Rs. 20,000.
  3. Depreciation charged at 10% on tangible assets.
- Prepare: 1) Statement of working capital (2) Profit & loss Adjustment account (3) Fund flow statement.

અથવા
OR

(બ) શાહ લિ. ના તા. ૩૧-૦૩-૨૨ અને તા. ૩૧-૦૩-૨૩ ના રોજના પાકા સરવૈયાનીચે મુજબ છે.

ઇકિવટી અને દેવાં	૨૦૨૧-૨૨	૨૦૨૨-૨૩
(૧) શેરહોલ્ડરોના ભંડોળો		
(અ) શેરમૂડી: ઇકિવટી શેર મૂડી દરેક રૂ. ૧૦નો એક	૪,૦૦,૦૦૦	૫,૦૦,૦૦૦

એવા			
૧૦% ના રીડીમેબલ પ્રેફરન્સ શેર દરેક રૂ. ૧૦૦ નો, રૂ. ૮૦ ભરપાઈ બાદ : બાકી હતા	૧,૬૦,૦૦૦ <u>- ૪,૦૦૦</u>		૧,૫૬,૦૦૦
(બ) અનામત વધારો			
નફા-નુકશાન ખાતુ		૧,૦૦,૦૦૦	૧,૫૦,૦૦૦
સામાન્ય અનામત		૨,૦૦,૦૦૦	૧,૦૦,૦૦૦
મૂડી પરત અનામત		---	૧,૦૦,૦૦૦
(૨) બિન ચાલુદેવાં: લાંબાગાળાના દેવાં: ૧૦%ના ડિબેન્યર્સ		૫૦,૦૦૦	૧,૦૦,૦૦૦
(૩) ચાલુદેવાં			
(અ) વેપારીદેવાં: વેણદારો		૨૦,૦૦૦	૩૦,૦૦૦
દેવીહુંડી		૧૦,૦૦૦	૬,૦૦૦
(બ) ટૂંકાગાળાની જોગવાઈ			
સૂચિત ડીવીડન્ડ		૪૦,૦૦૦	૫૦,૦૦૦
પ્રેફરન્સ શેર ઉપલક ખાતું		-----	<u>૨,૨૦૦</u>
		<u>૯,૭૬,૦૦૦</u>	<u>૧૦,૩૮,૨૦૦</u>
મિલકતો			
(૧) બિનચાલુ મિલકતો			
(અ) કાયમી મિલકતો			
(૧) દ્રશ્ય મિલકતો			
મશીનરી		૩,૦૦,૦૦૦	૩,૫૦,૦૦૦
જમીન		૫,૦૦,૦૦૦	૬,૦૦,૦૦૦
(૨) અદ્રશ્ય મિલકતો : પેટન્ટ		૧૬,૦૦૦	૧૦,૦૦૦
(૩) બિનચાલુ રોકાણો : સરકારી જામીનગીરી		૫૦,૦૦૦	૩૦,૦૦૦
(૨) ચાલુ મિલકતો			
(અ) માલ સામાન: સ્ટોક		૨૦,૦૦૦	૧૦,૦૦૦
(બ) વેપારીવેણાં: દેવાદારો		૩૦,૦૦૦	૧૮,૦૦૦
વેણીહુંડી		૧૦,૦૦૦	૮,૦૦૦
(ક) રોકડ અને રોકડસમાન: રોકડસિલક		<u>૫૦,૦૦૦</u>	<u>૧૨,૨૦૦</u>
		<u>૯,૭૬,૦૦૦</u>	<u>૧૦,૩૮,૨૦૦</u>

વધારાની માહિતી :

1. ચંત્રો પર ૧૦% ઘસારો ગણો.
2. જે રીડીમેબલ પ્રેફરન્સ શેર હોલ્ડરોના હપતા બાકી હતા તેઓને જરૂરી નોટીસ આપવામાં આવી હતી, બાકી હપતાના નાણા પૂરેપુરા મળી ગયા, ત્યારબાદ કંપની ધારાની જોગવાઈનું પાલન કરીને સંચાલકોએ રીડીમેબલ પ્રેફરન્સ શેર ૧૦% પ્રીમિયમ પરત કર્યા હતા, આહેતુ માટે સામાન્ય અનામત ખાતામાંથી નાણાની જોગવાઈ કરવામાં આવી, ૨૦ પ્રેફરન્સ શેર ધારણકરનારાઓને શોધી શકાય નહિ, તે સિવાયનાઓને નાણા ચૂકવી આપ્યા હતા. મૂડી પરત અનામતનો ઉપયોગ ૪:૧ ના પ્રમાણમાં પુરા ભરપાઈ બોનસ શેર આપવા માટે કરવામાં આવ્યો.

તૈયાર કરો: (૧) કાર્યશીલ મૂડીનું પત્રક (૨) સુધારેલ નફાનુકશાન ખાતું (૩) ભંડોળ પ્રવાહ પત્રક

The balance sheet of Shah Ltd as on 31-03-22 and 31-03-2023 are given below.

Equity and Liability		2021-22	2022-23
(1) Owner's Funds			
(A) Share capital: Equity share capital, each Rs. 10		4,00,000	5,00,000
10% Redeemable preference share, each Rs.100, paid up Rs. 80	1,60,000 <u>- 4,000</u>	1,56,000	--
Less: Call in arrears			
(B) Reserve and Surplus			
Profit and loss account		1,00,000	1,50,000
General reserve		2,00,000	1,00,000
Capital redemption reserve		---	1,00,000
(2) Non-current liabilities			
Long term borrowings: 10% Debentures		50,000	1,00,000
(3) Current liabilities			
(A) Trade payable: Creditors		20,000	30,000
Bills payable		10,000	6,000
(B) Other short term liabilities			
Proposed dividend		40,000	50,000
Redeemable preference share suspense account		----	<u>2,200</u>
		<u>9,76,000</u>	<u>10,38,200</u>
Assets			
(1) Non current assets			
(A) Fixed Assets			

(1) Tangible assets		
Machinery	3,00,000	3,50,000
Land	5,00,000	6,00,000
(2) Intangible assets: Patent	16,000	10,000
(B) Non-current investment: Government securities	50,000	30,000
(2) Current assets		
(A) Stock	20,000	10,000
(B) Trade receivable: Debtors	30,000	18,000
Bills receivable	10,000	8,000
(C) Cash and cash equivalent: Cash balance	<u>50,000</u>	<u>12,200</u>
	<u>9,76,000</u>	<u>10,38,200</u>

Additional information:

- 10% depreciation charged on machinery.
- The company called up the remaining amount on Redeemable preference share which was fully paid up. After complying necessary provisions of companies act, Redeemable preference share were redeemed at 10% premium. For this purpose, whole amount was provided out of general reserve. All payments were made except to the holder of 20 preference share, who could not be traced. The capital redemption reserve fund was utilized for bonus share in the proportion of 4:1.

Prepare: 1) statement of working capital (2) Profit & loss Adjustment account (3) Fund flow statement.

(બ) ટૂંકનોંધ લખો (ગમે તે બે)

(B) Write short notes (Any two)

6

- સંચાલકીય હિસાબી પદ્ધતિનું કાર્યક્ષેત્ર
Scope of management accounting
- વલણ દર્શાવતી ટકાવારી
Trends percentages analysis
- નાણાંકીય પત્રકોના હેતુઓ
Objectives of financial statements
- નાણાંકીય પત્રકોની મર્યાદાઓ
Limitation of financial statements

5. सामान्य मापना पत्रकी
Common size statements

*****